

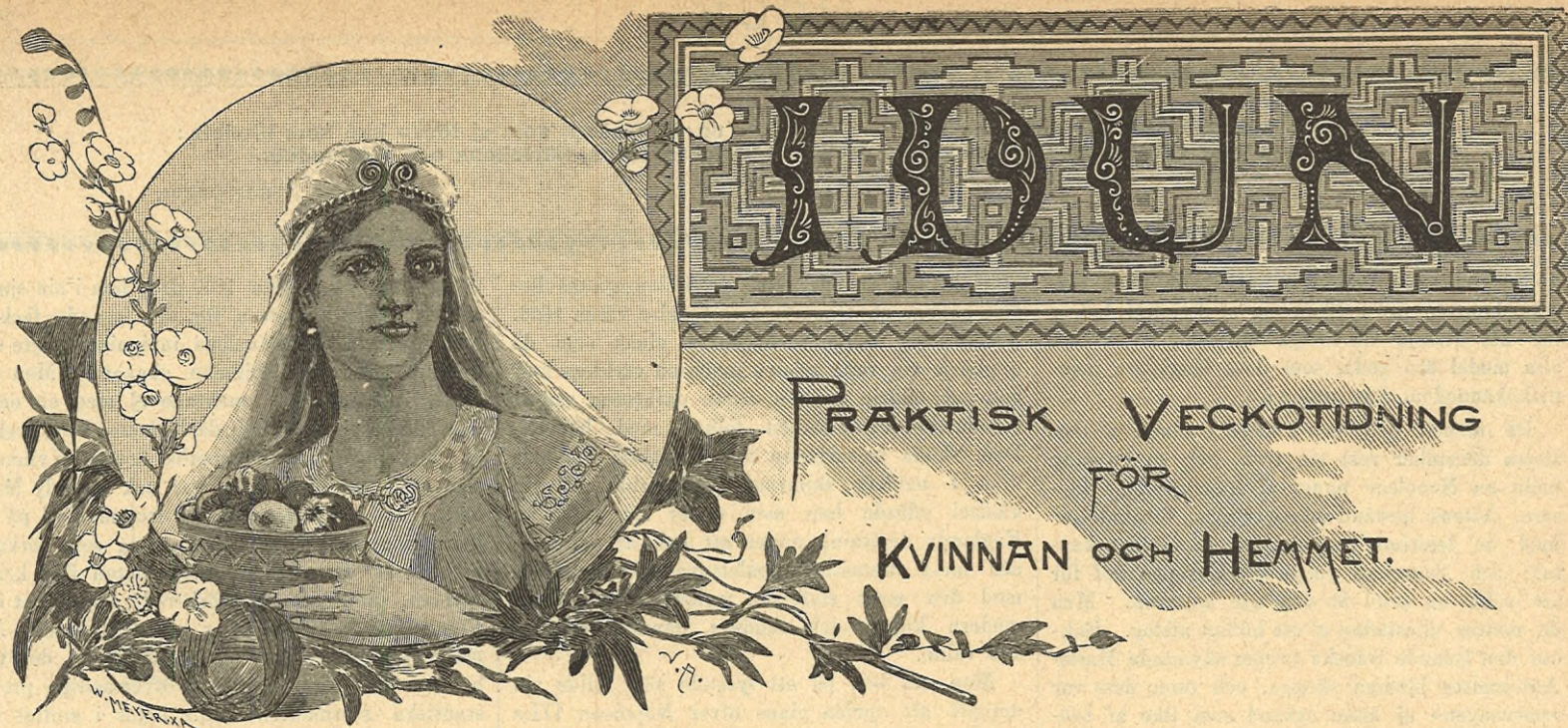

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 30 (136)

Fredagen den 25 juli 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitrad (10 stafvelser). För »Platsökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitrad.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvödet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas & byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten & post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklädorna och tidningskontoren.</p>
---	--	--	--	--

Exkejsarinnan Eugenie.

Så är det sagdt, att då de gamle egyptierna firade sina fästliga gillen, satt alltid ett benrangel till bords midt ibland glada sälls-kapsbröder. Den stumme gästens närvaro midt under festjublet var en ständig påminnelse om fåfängligheten af all jordisk fröjd.

Knappast hade de hurrarop tystnat, hvarmed Norges hufvudstad hälsat det tyska rikets unge härskare, förrän den norska jorden åter beträdes af en långväga främling. Men nu ljuda inga hurrarop, höras inga kanonsaluter, och inga bugande hofmän hälsa den irrande främlingen välkommen. Tyst och obemärkt går hon fram, den svartklädda kvinnan med det hvitnade håret och de af år och sorger härjade dragen; och de, som möta den dystra gestalten, träda med en tyst bugning åt sidan, såsom kände de, att skuggan af ett stort förflutet glede dem förbi.

Det var en tid, då denna kvinna var van vid att annorlunda hälsas. Ännu för ett fjärdedels sekel sedan strålade Eugenie, kejsarinna af Frankrike, i hela glansen af skönhetsens och lyxens majestät, och vid foten af

den tron, hvarifrån hon dikterade modets lagar för världen, böjdes hyl-lande knä af allt hvad tiden ägde störst i makt, i rikedom och snille. Blida nornor hade vid hennes vagga slösat med goda gåfvor: skönhet, rikedom, börd, allt hvad som plägar aktas såsom känne-märke på jordisk lycka, var henne i rikaste mått beskärtdt. Storhetens glans fick hon njuta såsom få, men dess förgänglighet har hon ock mer än de flesta dödliga fått röna.

Eugenie de Montijo, grefvinna af Teba, föddes 1826 af en bland Spaniens ädlaste ätter, hvars anor måhända nå upp ända till vestgoternas dagar. Om hennes första ungdom är ej mycket att förtälja, innan hon i början af 1850-talet vid Tuileriernas fester framstod i fulla glansen af sin yppiga spanska skönhet och såg hela den eleganta Parisvärlden vid sina fötter. Men det var ej blott om skönhetsens pris, som hon täflade. Det är sagdt om henne, att hon var lika härsklysten som skön, och bakom henne stodo de, som visste att begagna sig af hennes tjuskraft för sina högt gående syften. Eugenie de Montijo var en kyrkans fromma

Emellan hjärtan finns ett sammanhang,
som ingen graf och ingen död betvang,

en frändskap, som ej lösas kan som blodets:
förtröstans, kärlekens och tålmodets.

C. W. A. STRANDBERG.

dotter, och Jesu sällskap har i alla tider förstått konsten att betjäna sig af kvinligt behag för att främja de heliga ändamål, för hvilka alla medel äro goda, som dess långsynta människokänedom kan utfinna.

På mened och mord hade mannen af den andra december rest sin tron, och än en gång hade en Napoleon namn af fransmännens kejsare. Ättens bestånd måste tryggas, förbindelser med de legitima furstehusen om möjligt knytas; och friarebud gingo till Europas hof för att söka en brud åt den nye kejsaren. Men de möttes allestädes af ett höfligt afslag. Bakom den lysande franska tronen skyttade Marie-Antoinettes blodiga skugga, och utom dess var »parvenyen» ej ännu erkänd som like af bröderna på Europas troner. Ett rykte förmäler, att äfven den svenska prinsessan Eugenie var bland dem, som den nye Napoleon förgäfvades bjöd att dela sin tron. Hennes väg genom lifvet blef en annan, fri från storhetens glans, men också fri från stormar och samvetsagg.

Men det stod dock skrifvet i stjärnorna, att en Eugenie skulle bära Frankrikes kejsarkrona. Den sköna grefvinnan af Teba hade gjort ett djupt intryck på den dystre enväldsherran, och det var kanske ej slumpen allena, som allt oftare förde henne i hans väg. Den tanke var långt ifrån honom att låta dåra sig af ett par fagra ögon; men hade han hoppats på en af de lättköpta segrar, som hans store farbroder så ofta vann öfver Evas svaga döttrar, så skulle den stolta spanjorskan snart visa honom, att hon ej skänkte bort sin gunst för mindre pris än en kejsarlig krona. Den korsikanska stoltsheten, som djupt kränktes af de upprepade afslagen från hofven, blef skickligt underbläst — och en vacker dag öfverraskades världen af det budskapet, att Napoleon III beslutit upphöja grefvinnan Eugenie af Teba till sin gemål.

Hela världen häpnade, endast kyrkans helige fäder jublade, ty de väntade sig goda dagar under en bigott kejsarinna. Fransmännens folkvalde Cæsar glömde ej att berömma sig af, att han ej sökt sin maka i ett högbores härskarehus, men halfheternas man, som aldrig mäktade tänka en tanke eller fullfölja en handling till slutet, kunde på samma gång ej afhålla sig från att skryta öfver, att hans brud dock tillhörde en ätt, hvars medlemmar ägde tredubbel rätt att bära titeln grand af Spanien, alltså äfven att behålla hatten på i konungens närvaro och af hans katolska majestät hälsas med benämningen kusin.

Bröllopet mellan den fyrtiofemåriga kejsaren och den tjugosjuåriga grefvinnan firades med öfverdådlig prakt i början af 1853. Och nu började den nya kejsarinna ett lif af glänsande fester, hvartill man måste gå upp ända till det gamla Roms kejsartid för att finna ett motstycke. Det lättrogna franska folket hade låtit bestjåla sig på sin frihet; nu skulle det till ersättning mättas med bröd och fagnas med skådespel. Medan kejsaren inför Europa framstod såsom den outgrundliga sfinxen, hvars gåtor ingen mäktade tyda, föll det på hans gemåls lott att bilda medelpunkten i det lysande hof, hvarmed fransmännen älska att se sina härskare omgifva sig, och erkännas må, att hon var därtill väl skickad. Genom drottning Viktorias besök och världsutställningen i Paris 1855 vann det nya hofvet så att säga

officielt erkännande, och dynastien syntes befast genom en tronarvinges födelse våren 1856. Aldrig har Paris med sådan glans som då uppburit sin rang af den moderna världens hufvudstad; aldrig har en sådan oafbruten rad af bländande fester slagit folken med häpnad. Den sköna kejsarinna var allsväldig härskarinna i modets skimrande trollvärld. På sin klädsel offrade hon mer under en vecka än Englands drottning under ett helt år, och hennes mest fantastiska toalettnycker efterapades med den mest slafviska trohet så långt, som modern kultur och modern dårskap sträcka sitt värde.

Men om hon på ett lysande sätt fyllde sin uppgift att sprida glans öfver Napoleon III:s hof, ansåg hon sig därmed ingalunda ha gjort till fylles och var för ingen del hugad att afstå från allt inflytande på statens styrelse. Roms allena saliggörande kyrka hade kanske sin dryga del i hennes upphöjelse, och den kräfde nu äfven därför sin förtjänta lön. Åt sin fromma dotter hade modren kyrkan syndaförlåtelse till öfverlopps, om hon offrade något åt världslig fåfånglighet, men i gengäld här för kräfdes ock, att det absolverade biktbarnet med alla de medel, som stå en kvinna till buds, sökte leda sin höge makes själ på den rätta vägen, så att han i dessa onda tider toge sig an den hårdt beträngda kyrkans sak. Decembermannen, fatalisten, som blott trodde på det blinda ödet och den mekaniska nödvändigheten, blef nu romarkyrkans trognaste stöd, och han, som på Ticinos och Mincios slätter inledt Italiens befrielseverk, sökte nu hindra dess fullbordan genom att med franska bajonetter stödja påfvens vacklande tron.

Men det kom en dag, då äfven hans stjärna skulle blekna. Var tiden ur led, så var det icke han, som föddes att vrida den rätt igen. Då krutroken skingrades öfver Sadowas slagfält, hade det dystra Hamletsgrubblat fått lemna främsta rummet i Europas rådslag åt den råa handlingskraft, som med blod och järn slog ned alla hinder i sin väg. Men den drömmande Hamlet var desslikes ock en Macbeth, oskyldigt blod hade flutit på hans väg till tronen, och hexornas gycklande drömbilder hade förespeglat honom ära och storhet, men också lycka och välgörningar åt det folk, till hvars herre han trodde sig kallad. Orena händer hade banat honom väg till tronen; men brottet är ett starkt föreningsband, och kejsaren kunde ej taga ett steg till att förverkliga sina goda afsikter, utan att hans medbrottslingar, som han nödgats upphöja till statens högsta värdigheter, ställde sig hindrande i hans väg. Hexornas drömbilder började visa sin rätta innebörd.

— — »Glomis har mördat sömnen,
därför kan Cawdor icke sofva mer,
Macbeth ej sofva mer» — —

Kanske mäktade tanken på hans mission ännu förjaga vålnaderna från den andra december. Men krämporna hade förr än åren bräckt hans kraft, och han var nu blott en skugga af hvad han varit.

De flyende åren lärde väl ock hans gemål, att skönhetsens värde på jorden ej varar evigt. 1867 under världsutställningen samlades än en gång Europas krönta hufvuden vid Tuileriernas

fester, och på hösten 1869 drog hon i sin sjuke makes ställe i spetsen för det lysande fackeltåg, som vid Suezkanalens invigning bragte sin hyllning åt dess snillrike skapare. Men all denna flyktiga ståt mäktade ej med en enda dag fördröja den stund, då Bidnams skog ryckte an mot den nye Macbeths borg. Kvinnan, som stod vid hans sida, var ock en lady Macbeth, som ej räddes för en droppe blod på de hvita fingrarna. På samma gång som förkunnandet af den påfiga ofelbarheten flög kring världen, plötsligt och oförberedt, budskapet om Frankrikes krigsförklaring mot Tyskland. *Ma petite guerre* — sade kejsarinna — det var hennes *lilla krig*, där den öfvermodiga protestantiska stormakten skulle böjas i stoftet inför Roms heliga legioner. Men sfinxen, som så länge ställt gåtor för Europa, hade omsider funnit sin Oedipus, och vid Sedan sjönk det andra franska kejsardömet stolta byggnad som en spökbild i djupet. — —

Efter föga mera än två år hade döden befriat flykten på Chislehurst från bördan af hans minnen. Men mot den en gång så stolta kejsarinna, som med nöd bergat sitt lif ur sin opproriska hufvudstad, syntes än en gång hoppet vinka. Inför hennes ögon växte ende sonen upp till man, och kring honom församlades än en gång de trogne från flydda tider. Under Englands fanor skulle han vinna åt sig den krigarära, som kräfdes för arvingen till hans faders krona. Men en dag kom det bud öfver hafvet, att den unge Napoleon, fjärran bland Afrikas hedar, gifvit sitt lif under de svarte vildarnes kastspjut. Öfver hans ännu skuldlösa hufvud hade Nemesis oryggliga dom gått i fullbordan, att

— — hur det går, dock fädernas missgerning
på barn och barnbarn kräfvades ut till slut,
att ingen får blir åt det tysta lemnad,
att ingen orätt finns, som ej blir hämnad.

Ensam och mera öfvergifven än någonsin stod nu enkan, den barnlösa modern. Som en skugga vankar hon utan rast eller ro från land till land, från makens och sonens graf vid Chislehurst till det ensliga Arenenberg vid Bodensjöns strand, för att den ena gången bedja under Afrikas brännande sol på den fläck, där sonens blod flutit och den andra söka glömska bland Norges snötäckta fjällar. Än klappar hon tveksamt på klostrets port för att fåfångt söka friden inom dess murar, än stämmer hon, drifven till vansinnets gräns, i underliga syner möte med make och son. Så skådar hon, huru det korsikanska jättespöket kastar sin skugga genom tidsåldrarna, och huru en hvar, i hvars ådror en droppe af Napoleons blod flyter, är dömd att vandra den väg från kejsartronens glans till landsflyktens nöd, där hennes två kära vandrat. Men prins Jérôme, den gamle libertinen, som nu har att vaka öfver namnets heder, ligger i delo med sin son, kring hvilken den åldrande kejsarinna samlat allt sitt hopp. Och när trätorna mellan dem gå så vida, att de väcka allmän förargelse, då söker hon lägga ett medlingens ord mellan far och son.

Europas olyckligaste moder har hon blifvit kallad. Kanske fallets förfärliga djup, kanske minnenas aggande mängd rättfärdiga denna benämning. Mången moder i slott och koja grät

väl öfver sitt barn så bittra tårar som hon. Men den som skönjer spåren af Nemesis Divina, där hon går sin majestätiska gång genom häfderna, skall dock erkänna, att Eugenie af Teba har betalat sin skuld.

Emil Svensén.

Du vet ej af död.

*Ofta när drömmar blida
fånga min unga håg,
ser jag förbi mig skrida
skiftande minnens tåg,
minnen, ljusa och rena,
hvilka sig alla ena
kring en bild, som mig är
fjärran och ändock när.*

*Din är bilden den kära,
strålande ung och glad:
läppar, som likna skära,
doftande törnrosblad,
lockar, som lena smeka
pannans linier veka,
ögon, som med sin glans
taga mitt sinnes sans.*

*Minne från unga våren,
djupt i mitt hjärta gömdt,
under de långa åren
ej förgäta och glömdt!
Aldrig du mig förlåter,
slumrar, men vaknar åter,
levor med samma glöd —
aldrig du vet af död.*

E. N. Söderberg.

Upplysningsskola för kvinnor.

Af Ave.

Jag var 43 år gammal, mina barn voro vuxna, och jag kunde nu, utan att på minsta sätt skada vårt hem, äntligen få följa min från barndomen hysta önskan att få tillbringa någon längre tid i en skola. Men den erfarenhet jag nu vunnit visade mig, hur föga kunskap utan lifsupplysning och fast lifgrund batar en människoande; jag hade sett, huru människor, hvilka på egen hand sökte, medels läsning, hopa kunskap på kunskap, möttes i samma tröstlösa andliga tomhet med människor, hvilka allt ifrån barndomen gått i våra främsta skolor, och jag var nära att förtvifla om räddning från den tomhet, som hotade uppsluka lifsmödet.

Hvad skulle det nu väl gagna mig, om jag förökade mitt kunskapsförråd genom att besöka något läroverk? Huru ofta hade jag ej på min lefnadsstig mött människor, hvilka vid läroverken förlorat både hopp och tro, varit genomkylda in till hjärteroten af självviskhet och äresjuka? Nej nu, när gamla barndomsdrömmen skulle kunna förverkligas, då hade den förlorat all doft och färg, som fantasien förlänat den. Därtill kom, att jag, genom en

hel rad af händelser, blifvit införd i en verksamhet, som på det mest slående sätt visade mig gagnlösheten, ja vådan af att söka inlägga ett löst kunskapslager öfver obruten hjärtegrund och ej först se till, att där genom undervisningen skapades andlig jordmån, så att sådden kunde gro i ljus och utveckla ett äkta mänskligt, fosterländskt och kristligt lif, till frid, fröjd och fromma för individen själf och för andra.

Denna sent och dyrt vunna erfarenhet verkade förlamande på allt mitt arbete, ty jag tyckte nu, att all högre sträfvan var gagnlös, och i kunskapsökandet såg jag antingen ett slags förklädd nyfikenhet eller en sträfvan att mätta sin personliga fåfånga, eller också blott och bart ett medel till att i världslig mätto höja sig öfver andra. En dylik uppfattning är icke blott förfärligt tröstlös, utan den fostrar tillika en sinnets bitterhet, som gör, att man ser allt med kritiska blickar och får så blott skåda avvisigsidan på tingen. — Men, Gud vare lof, då var hjälpen nära.

Den kom i form af ett mig gifvet uppdrag att i Danmark taga kännedom om därvarande upplysningsskolor för kvinnor, skolor, hvilka genom en oafsiktig öfverflyttning af namn, blifvit kallade folkhögskolor. Denna resa 1874 väckte hos mig beslutet att följande år under tre sommarmånader blifva lärjunge på en af dessa skolor.

* * *

Den 3 maj 1885 samlades vi elever, till ett antal af 105, på Testrups folkhögskola, i Jylland, två danska mil från staden Aarhus. Men i denna folksamling, som då fyllde skolans stora gymnastiksal, var det ej godt att veta, hvilka som ämnade bli elever, eller hvilka, som blott infunnit sig för att afhöra de föredrag och deltaga i de sånger, hvilka ingingo i dagens enkla högtid.

Der fanns en skara män, äldre och yngre, synbarligen tillhörande olika samhällslager, men ingen af dem skulle nu stanna här, det var klart nog, då jag visste, att vintermånaderna äro männens skoltid i dessa läroverk. Men här sågos äldre och yngre kvinnor äfven ur de bildade klasserna. Hon där borta med det svarta lockiga håret och de mörka, drömande ögonen var ju dotter till en berömd dansk konstnär; damen med det energiska utseendet var en »comtesse», och därborta satt den berömda skaldens unga dotter. — Här sågs en skara bonddöttrar, några flickor från städerna och en mängd yngre och äldre kvinnor, synbarligen tjänarinnor* — alla om hvarandra i den stora salen.

Här finnas lyckligtvis i världen glada tilldragelser, anderika ord, hvilka man aldrig förgäter, medan däremot — Gud vare lofvad! — minnet om upplefvade sorger och kval sjunka ned i glömskans djup, och de glada, sköna minnena stå likt grupper af lysande hvita liljor på gräsbevuxna grafvar. Denna dag, ja alla de nittio dagar, som nu följde efter den, skimra och lysa i minnet likt grupper af älskliga liljor.

Med undran hade jag sport mig själf, hvad lärarne ville företaga sig med en sådan blandad åhörarkrets. Från mitt vistande under förra året på denna skola och ett par af dess systemskolor, visste jag, att man ej bjöd på skåptorra kunskapsbitar, och jag hade mer än en aning om, att desse lärare, med lefvande

* Hvarje medellös kvinna erhåller, på ansökan, understöd af allmänna medel för att kunna vistas vid en sådan skola. Förf.

kristendom i hjärtat, ej skulle vanhelga lifvets kostbaraste pärlor genom att, så att säga, handlöst strö dem ut för alla vindar. Jag visste, att det för lärarne gälde att genast fånga elevernas uppmärksamhet och väcka så många själar som möjligt ur en andlig dvala. Men genom hvilket medel?

Danmark har haft och har ännu en rad af skaldar, som diktat sånger, lika begripliga och hjärtevärmade för menige man som för de mera boklärd, sånger af kristligt, af historiskt och fosterländskt innehåll, hvilka alla ingå i folkundervisningen, börjande med barnskolan. Dessa sånger får man höra sjungas i hemmen, på samkväm, på kyrkliga, folk- och politiska möten, allt efter den rådande stämningen eller i enlighet med andan i de förda samtalen, ordskiftena eller föredragen. Denna sångskatt är i och för sig ett medel till folkväckelse i en god anda; men nu hörde jag här för första gången, att äfven *folksagan* kunde begagnas som medel vid en sådan väckelse.

Folksagan, som vi svenskar föraktligt föst ut i fattigstugorna, icke ens unnande henne en plats i våra modernare barnkamrar, emedan vi, i vår fantasilösa småförståndighet, beskyllde henne för att alstra öfvertro och vidskeplighet, hon leddes denna dag upp till en hedersplats. Det var en saga om en blind konung, om ett träd af ädelt slag, som dock ej bar frukt, och om ett isblock, som ej kunde smälta. De gamla välkända bilderna fingo nu ande och lif; de framträdde klart lefvande och kastade ljusglimtar öfver vår inre värld. Huru många bland oss hade ej varit eller voro ännu som den blinde konungen, hvilken först kom att se klart, då han ödmjukt böjde sig ned och tvädde sina ögon med himlens morgondag? Huru många af de unga, här församlade kvinnorna stodo ej i fara att gå upp i självvisk, andelös sträfvan, emedan guldet låg och hämmade den andliga växten, låg där i hjärtedjupet, antingen som ett förtärande begär efter rikedom eller som en redan smidd guldkedja, hårdt dragen kring lifsroten? Eller manne ingen af oss äldre kände till detta isblock, som låg där orörligt och oförändradt vid lifvets skiftningar, låg där och kylde hjärtat, tills ett hvetekorn, som blef lagdt därpå, utvecklade sitt inneboende lif med värme, starkare än all köld och is? Talaren sporde oss ej om detta; han upplät blott för oss dörren till sagans underbara bilderspråk och lät bilderna verka i frihet på hvars och ens fantasi och hjärta. Det var, som om en lifvande värfläkt gått fram öfver en slumrande jord och väckt nya krafter till vårarbete.

Dagen led, vagn efter vagn med glada, vänliga människor körde ut från gården, trupp efter trupp af fotgängare lemnade den, och snart voro vi elever ensamma med hvarandra. Då visade det sig, att det långt ifrån var blott ungdomen eller endast de okunnigare, som höll intogo skolsalens bänkar för att först af skolans föreståndare höra de ordningsregler och andra föreskrifter, hvilka strängt måste efterlefas af hvar och en af oss, som ju frivilligt gifvit oss in under hans husbonde- och läraremyndighet. Dessa föreskrifter, fria från allt småaktigt pedanteri, voro alla afsedda att skapa trefnad och skydda helsan mot de faror, som lätt kunna uppstå på ett ställe, där så många människor under den varma årstiden bodde och vistades i samma gård. Detta senare sades också utan omsvep, ty här syftades med allt som sades att väcka slumrande tankeliv.

(Forts. o. slut i nästa nr.)

Iduns skollofskoloni.

Några minnen från ett besök på platsen
af Johan Nordling.

Kära läsarinna! Medan björkarne sakta vagga sina gröna hängen öfver ditt hufvud, där du i deras skugga bekvämt tagit plats i hängmattan och öppnat din Idun för veckan, kommer med ens sömnen öfver dig, denna lätta slummer, som den ljumma vinden bär med sig, och som trycker på dina ögonlock likt en kyss, att de ofrivilligt sluta sig. Och tidningen glider ur din hand, och björkarnes hängen vagga och vagga... Men själf är du långt borta, så fort som tankar och drömmar gå.

Denna gång är det mig du följer, ty jag ber dig därom. Vi skola ej göra någon Romresa och nöta icke heller våra skor på vägen.

»Hvad är det», frågar du så plötsligt och stannar lyssnande på den smala skogsvägen, där tallarne och porsen å ömse sidor krydda luften med helsosamma ångor.

»Det är ljudet af glada barnaröster och skratt», svarar jag; »unga lungor höras vida.»

»Hvar äro vi då», frågar du åter.

Hade du då icke redan gissat det! Det klara vattnet, som glimtar mellan stammarne därborta, är Järsjövikens spegel; den friska vinden, som möter dig, bär Singöfjärdens saltmättade luft. Vi skola göra ett besök vid Boda, vid Iduns skollofskoloni och dela en dag med våra unga kolonister.

* * *

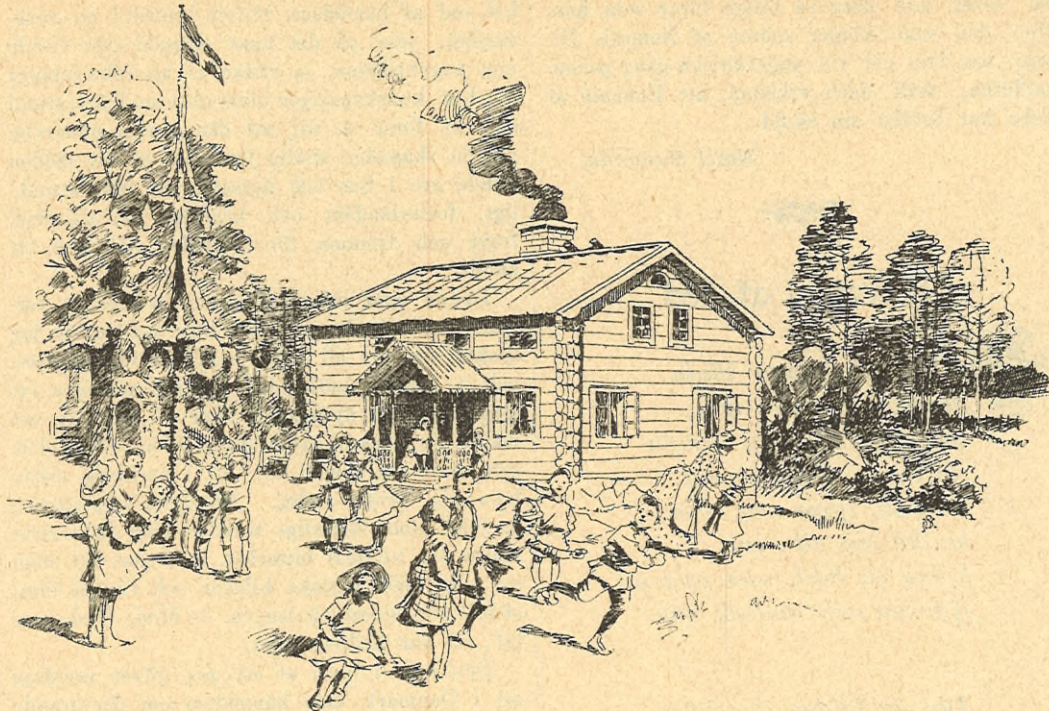
Ännu några steg, och vi äro vid målet. Den lilla bondgården, omvuxen af björk- och barrskog, med en bit blommande ängsmark röjd fri kring knutarne, med den skuggande lönnen vid grinden, hufvudbyggnadens varma, röda färg och glänsande hvita fönsterposter — allt ter sig så inbjudande och hemtrefligt i morgensolens klara ljus.

Klockan är åtta, och de unga ha nyss stigit upp. En djup, tio till elfva timmars sömn gör de späda kropparne godt efter en hel dags bad, sysselsättningar och lekar i denna kraftiga, sökande luft.

Alla fönster, såväl på nedre botten, där gossarne och de båda föreståndarinorna ha sina rum, som en trappa upp, där flickorna residera, stå på vid gafvel att fläkta natluften ut ur sofkamrarne. De små ha själfva bäddat upp sina bäddar, och likt ett väldigt bälverk i ett af salens hörn ligga nu uppstaplade alla de numrerade kuddarne, lakainen, filtarne och madrasserna, som till natten i led vid led efter golfvet åter ordnas till lockande bäddar för trötta lemmar.

Uti förstugan ha, under vederbörlig tillsyn, de långa raderna af dammiga små skodon af innehafvarnes egna händer putsats glänsande svarta; så i tur och ordning på hufvudet i tvättfaten; och nu glänsa de unga ansiktena, redan solbrända och friskhyllta af ljus, vatten och vind, helt rosiga och leende under skärmar och brätten.

Snart går den timme, som ännu återstår till frukosten. En kort, helt kort morgonbön, en psalmvers, unisont sjungen ur två och tjugu klara små strupar, en stunds promenad eller lek rundt om knutarne, gossar och flickor om hvarandra i endräktig förening, i grupp eller par om par — och så ljuder plötsligt den manande hvisselpipan från förstugubron

med det angenäma budskapet, att frukosten väntar.

Det är i dag ett strålande väder, och man äter då alltid ute. Två små flickor och två gossar »ha veckan» — det är en mycket hedersam och viktig befattning, som fylles med värdigt allvar. På det långa träbordet utmed husväggen ha de dukat upp de djupa tallrikarne i hvita led; bredvid glänsa skedarne, och jättestaplar af bröd resa sig emellan.

Ut från köket kommer jungfru Anna med den väldiga koppargrytan direkt från elden, och fram till förstugubron vandrar nu tallrik efter tallrik att fyllas till brädden med den hvita vällingen. Sällsynt skall det vara, att icke samma tallrik gör visiten två gånger, ibland också tre, innan den lilla munnen borta vid bordet känner sig tillfreds. Ty af den enkla, kraftiga maten få de unga äta rikligt och så mycket de orka.

Om söndagarne består till frukosten kaffe eller chokolad; alla andra veckodagar växlas med välling af mjöl, risgryn eller hafregryn.

Efter frukosten följer en timme af arbete och allvarigare sysselsättningar, den enda på hela dagen. De som »ha veckan», bestyra om diskningen ute i det fria, och de små händerna ha redan förvärfvat en riktigt vacker färdighet att handtera det sköra porslinet och handdukarne utan nämnvärda olycksfall.

En del af de öfriga flickorna syssla med nål och tråd till garderobens allmänna fromma, ty I kunnat tänka, att här nöts och slits öfver all beskrifning. Det vill verkligen daglig tillsyn till, för att ej alla knappar skola strejka och alla linningar släppa taget.

Andra skrifuva, rita och läsa. Och fram och åter mellan de sysslande grupperna gå de vänliga, vaksamma föreståndarinorna, hjälpande till rätta en liten nål här, en penna där.

* * *

Hurraaah!

»I dag är det gossarnes tur att bada först!» Och ut på förstugubron rusar en parfvel, svängande en knippa hvita handdukar högt i sky. Åter en ny viktig värdighet: han är »handduksbärare» för veckan.

Hvisselpipan kommenderar, och i ett huj

är skaran samlad utanför trappan. Badet är ett af dagens största nöjen och försummas ej ens, då regnväder för öfrigt förflyttar målen, lekarne och sysselsättningarna inomhus.

Klockan är nu öfver elfva. Det är i det närmaste en kvarts timmes väg ned till badstället och sjön, en vacker skuggig skogsväg, som aldrig gärna kunde bli för lång. Så får man litet motion före och litet efter — bägge delarne nyttiga ting — och distancen medför trygghet, att ej barnen osedda, ett och ett, löpa ned till vattnet, då lätt någon olyckshändelse kunde inträffa.

Alla barnen, ledsagade af föreståndarinorna, följas åt på en gång. Hvarannan dag bada gossarne, hvarannan flickorna först. Den andra gruppen stannar då kvar ett stycke upp i skogen att invänta sin tur; en halftimme vid pass drar om för laget.

Ty rappt går det! Som en blixst äro kläderna af; de mossiga stenarne rundt om den långgrundna lilla viken garneras med lysande röda strumpor och fladdrande underplagg, och så glänsa de nakna små kropparne hvitt i solen.

Hej! Den är något till stolt, som först är i. Det är icke många sekunder, som skilja den förste och siste. Och det blir ett plaskande och ett stim och ett hojtande af glada rop öfver viken, och det fina vattenskummet står som en rök och darrar i solen.

Dock alla äro icke födda till hjältar. Fyra af de äldre gossarne kunna simma, och dessa äro naturligtvis högt beundrade af de öfriga; ja, en, berättade de mig, »hade hoppat från tornet ute vid Karlberg, och det är mycket styfvare än »kandidaten» hos Gjörekkes.»

Men andra smätningar, särskildt bland flickorna, äro ej så förtrogna med vattnet och ha en smula förfäran för att doppa ned ordentligt med hufvudet. Men då komma de modigare kamraterna till hjälp, och de hålla dem så troget och beskyddande fast i händerna, att de skola känna sig riktigt trygga, och så — så — prrrr — det bubblar om öronen och fysande andfådd dyker det gula lilla hufvudet upp ur vattnet efter sin första seger öfver det våta elementet, sin första dopp!

Ja, visst är, att de äro glada och helsosamma dessa badstunder vid Edebovikens mynning, dit Kvarkens vågor fritt gå in mellan öarne med sin genomskinliga renhet och sin stjär-

kande sälta. Men för länge få ej därför de unga najaderna glömma sig kvar i vatt-net; det vore ej nyttigt. Och »upp» lyder kommandot.

Det går ej fullt så raskt att få kläderna på som af. Knutiga kängremmar och bakknäppta lifstycken erbjuda oanade svårigheter för sex-, sjuåriga fingrar. Men de mera försigkomna hjälpa de yngre, och snart nog är den unga skaran färdig till hemmarsch genom den gröna skogen.

Om sjön suger!? Fråga dessa tjugutvå barna-magar, om icke tankarne löpt långt före dem hem till den stora middagsgrytan, där jungfru Anna arbetar i spiselvärmnen med uppkafade armar.

* * *

Mellan ett och tu, vid återkomsten från badet, ätes middagen, och följes därvid samma ordning som vid frukosten. Om vädret är hyggligt, dukas i det fria. Maten är god och kraftig och har naturligtvis strykande åtgång. Färskt kött, köttpudding, fiskpudding, fläsk med bruna bönor, pannkakor, salt kött, sill, någon gång fisk, köttsoopor, mjölksopor, bär, krämer, fruktsopor, filmjolk — se där en liten profplockning ur fru Falks diarium, där hon så ordentligt som trots någonsin Idun själf registrerar matordningen »för hvarje dag i veckan».

I taktmessig ifver gå de små gafflarne och skedarne sin jämna gång, och den gifmilda stora slevven uppe på förstubron får mången gång skrapa bra djupt i grytan, innan alla munnar belåtet torkas och händerna dras från bordet.

Den långa eftermiddagen användes till lekar och utfärder i det fria: ett skogsparti i dag, i morgon en rond till bärställena för inbringande skörd, en annan gång till »ängen», den präktigaste leksal i hela vida världen.

Smultronen lysa lockande röda i backarne, och att blåbären ej lidit missväxt i år, därom vittna tydliga inskriptioner kring röda läppar, förkläden och blusar.

Och att »leka kungarrike» på ängen — vore blott striden om herravälden alltid så nöjsam som i dessa lekar!

Rundt om står den höga susande skogen; den är främmande land, och dit in går ingen.

Men ute på ängen ligga två stridande riken, och gränsen går fram där emellan öfver tufvor och blom. Elfva soldater i hvardera armén, och nu gäller det konungen och fosterlandet. Hvita och brokiga näsdukar på kappar och spön bli till flygande fanor.

Ve den, som går öfver fiendegräns och låter sig fångas. Där längst borta i rikets oätkomligaste hörn ligger statsfängelset. En bred klack har ristat mur omkring det, och de olyckliga krigsfångarne bevakas därinne.» Fräls mig — fräls mig», ropa de i bevekande tonarter, när någon djärf vän lyckats oantastad spränga öfver gränsen, och en hel rad af ifriga händer sträckas befriaren till mötes. Men blott en kan frälsas åt gången, och de andra få ännu förbida...

Vapenhvila! Jungfru Anna skymtar mellan träden med aftonvardskorgen på armen, och land och rike och eröfringar glömmas. Vän och ovän sluta i fredlig krets i den mjuka mossan, och osten och brödet langas ur hand i hand. Förunderligt — klockan är nyss blott fem, men af middagen förnims ej mera någon känning. Väl att subsidierna kommo och räddade från hungersdöd!

Men snart tas leken upp på nytt, åter

fylles den ljumma luften af skratt och muntra rop, och än stå de unga krafterna bi till mången dust, innan kvällen skymmer.

* * *

Allt längre och längre bli de mörka furornas skuggor öfver ängen, och liten fågel, som dagen om från morgonens första ljusning flög fram med sin sång däröfver, har tidigt tröttnat och stuckit hufvudet under vingen. Så händer ock, att när den muntra barnaflocken, mätt af dagens längd, till sist vänder åter hem, ett eller annat gulyfvigt litet hufvud lutas en smula trött mot bröstet, någon liten fot slinter efter lekens yra språng. Rösterna äro icke längre så högljudda, skratten ej så gälla.

Hufvudet under vingen — den sköna, lifgivande sömnen väntar att taga dem i famn.

Men först ännu ett sista, rikligt mål, för hvilket alltid finnes god plats. En aptitlig gröt, nysilad mjölk med bröd eller bär därtill, om tillgång gifves, och så kan man motse färden öfver drömmarnes sjö med en god barlast i det lilla skrofvat.

Innan dess samlas de dock, flickor och gossar i brokig krets, till aftonbön i den rymliga salen. Händerna knäppas, den lilla orgeln* tar upp, de späda rösterna förenas i en kort psalm, hvars klara toner ljuda långt ut genom de öppna fönstren i sommarkvällens fridfulla tystnad.

Utänför vid logen såg jag den gamle bonden stå, som rår om gården. Andäktigt lyssnade han till tonerna från dessa unga stämmor, och när den sista förklingat och endast björkarnes sakta sus förnams som ett fint genljud, torkade han med den grofva näfven i ögonvrån, när han vände sig om och gick.

* * *

Nu blir det stormlöpning mot madrassbarrikaden i salshörnet, och hvar och en drar ut sin till platsen i raden, skakande den, så att den gula halmen rasslar. Flickorna en trappa upp, gossarne här nere. Beskäftiga händer stryka ut de hvita lakanen, kuddarne puffas upp, filtarne bredas. De stackars skodonen, som slitit värst af dagens tunga marschera upp i led till »på stället hvila» i förstugan.

Snart äro alla de unga i sina bäddar. De båda föreständarinnorna gå en sista rond genom rummen, önskande sina små protegéer en god sömn och riktigt vackra drömmar. Och det få de, det veta vi nog. Ty John Blund lär ha lånat ett af sina allra roligaste paraplyn till Iduns skollofskoloni.

Nu bytas ej många ord, och förmaningar tarivas föga. Ögonen falla så lätt igen, sen de sett den klara solen och den gröna jorden hela dagen. Om en stund är allt så tyst, så tyst...

Kolonien sofver.

Jag betraktar min klocka. Hon är nio.

* * *

Hemma i den stora staden, i de skumma rummen vid gränderna på Söder, i de ofrefliga hyreskasernerna på Kungsholmen och Norr, där sitta många fattiga, bleka mödrar böjda

* Den välkända firman J. Ludv. Ohlson & komp. härstädes har haft den godheten att afgiftsfritt ställa en liten pryddlig kammarorgel till koloniens disposition.

vid sitt arbete, medan ömma tankar dag för dag vandra hit ut till de kära små, som de sändt på »sommarnöje». Ibland blir längtan dem för stor att höra något från dem, och en vacker dag ta de mod till sig och skriva dit ut. Ofta komma till de små sådana kära bref, suddiga, svårtolkade stackars bref, naiva, rörande bref! Det är ej på vältaligheten eller den korrekta stafningen man behöfver röja modershjertan.

Då få barnen själfva svara. Äfven där emellan skriva de till sina hem. Det är en mycket högtidlig stund denna, då en dag — därute plaskar måhända regnet mot alla rutor — bläckhornen och pennorna komma fram och de stora hvita arken, som skola bära helsningar till far och mor, syskon och kamrater. Det händer nog, att där förbrukas mera bläck på de oskickliga små fingrarna än på typerna i breffen; men många rena och goda tankar ta på sig den svarta uniformen, och de som dock alltid bli nöjda, det är mor och far.

Och det är hufvudsaken.

* * *

Och skola vi så till sist tala några ord om de unga kolonisternas helsa, så blifva äfven här underrättelserna dess bättre de lyckligaste.

Hvad den lekamliga angår ha *alla samtliga* märkbart stärkts och lifvats af det fria lifvet, luften och baden. De ha ökat i vikt, ögonen ha fått glans och frimodighet, bleka kinder färg. En liten flicka med skrofler dricker hvarje morgon sin spenvarma mjölk och har betydligt förbättrats. Till och med en stackars liten gosse, som brutit sin rygg, har fått en oanad styrka och friskt mod. Han deltar oförfäradt i de andras lekar och delar deras bad. Intet sjukdomsfall har inträffat.

Hvad den *andliga* helsan sedan gäller, kan ock om den afges ett hugnesamt vitsord. Att bland två och tjuu barn i ålder mellan sex och tolf år icke någonsin oarter skulle spåras eller några förvecklingar eller tvister uppstå, hör till det orimliga. Men föreständarinnan, fru Falk, hade den glädjen att kunna meddela, att uppförandet i det stora hela varit förvånansvärdt godt, och att hennes små skyddslingar för hvarje dag tydligen tillväxte i det goda. Glad och frimodigt sälla de sig också till henne, och hennes milda allvar har öfver den lilla truppen förmått breda en gläddig och välartad pli, som gör en godt i själen att skåda.

I alla kära läsarinor, som med edra hjärtans varma intresse omfattat de små kolonisterna och detta deras sommarhem, I hafven heder af ert verk. Må en lyckosam fortsättning fullborda, hvad en god början så väl begynt! Vi lemna dem nu, där de stilla slumra, medan den blida sommarnattens engel vakar öfver dem. När morgondagens sol väfver sina ljusa maskor mellan björkarnes grenverk, som skuggar om deras fönster, då rullas gardinerna upp på nytt, och genom klara rutor speja ännu klarare barnaögon, där åter-skimret af den sista drömmen kanske ännu dröjer — speja ut mot en en ny sorgfri dag, innan sommaren ändas...

Den å föregående sida meddelade vy af Boda är utförd af V. Andren efter en skiss, tagen på platsen af J. Nordling.

Iduns panoptikon.

Fruntimmersveckan.

Litet kallprat i sommarvärmen.

Sedan långliga tider tillbaka har Kungliga Vetenskapsakademien visat er, mina damer, en artighet, som dock helt säkert varit omedveten. Den har nämligen ej gjort några inkräktningar på det område, som, med undantag för Jakobus, beherskas af Margareta, Johanna, Magdalena, Emma, Kristina och Marta.

Det torde kanske vara en nyhet för många bland er, att denna »fruntimmersvecka» icke är något uteslutande »privilegium» för Kungliga Vetenskapsakademien, utan att den förekommer äfven i Finland. Där ha vi vår egen fruntimmersvecka oförändrad, endast med det undantag att vår Emma fått maka åt sig för den ryska Olga.

Fransmännen äro, skam till sägandes, oartigare. De ha gjort eftergifter endast för Magdalena — Madeleine — Kristina och Anna, hvilken råder öfver samma datum som vår Marta. Värst äro ryssarne. Bland manliga namn, sådana som de älskliga Prokopius, Pankratius och Procleus, framskyntar endast ett kvinnligt — Euphemia.

Jag vet inte, hur länge fruntimmersveckan varit ett föremål för »skapelsens herrars» ironiska utfall. Men jag tycker — och det skulle jag tycka äfven i andra spalter än Iduns — att dessa angrepp äro obefogade. Och jag hoppas, att åtminstone den »kvicka» idéassociationen mellan fruntimmersvecka och regnväder i år måtte komma belackarne på skam, i synnerhet som karlveckorna redan utmärkt sig så bedrägligt som helst i ofvannämnda riktning.

* * *

De flesta af fruntimmersveckans namn stå icke i synnerligen hög kurs i vår svenska dopmarknad. Och likväl äro de nästan alla, hvart på sitt sätt, märkliga namn.

Allra först möta vi Margareta, i den ursprungliga, grekiska formen *margarita*, som betyder *perla*. Detta namn lyser ofta i nordens häfder. Alla minnas vi väl den *Margareta Fridkulla*, hvilken år 1101 i egenskap af fredspant skänktes den norske konungen Magnus Barfot till gemål. En af de mest framstående kvinnliga typer, historien företer, är väl unionsdrottningen Margareta, som erhöll tillnamnet *Nordens Semiramis*. Och Gustaf Vasas andra och högst älskade gemål, Margareta Leijonhufvud är den tredje perlan i detta radband.

Europas skönaste och älskvärdaste drottning lär vara *Margherita* af Italien.

Johanna låter onekligen en smula prosaiskt, men försvinner icke all tanke därpå, då vi erinra oss den odödliga *Johanna af Orléans*, hvilken odödlighet om möjligt befästas af Schiller i hans odödliga drama — och hvilken namn skändligt släpats i smutsen af hennes egen landsman Voltaire? Mod tyckes för öfrigt ha varit en utmärkande egenskap för historiens Johanner. En *Johanna*, drottning af Navarra, vann i egen person ett fältslag. En annan ryktbar *Johanna* lär väl emellertid höra till legendens område. Jag syftar nu på den *Johanna*, som skulle ha varit påfve åren 855—858.

Den musikaliska dikningen har äfven beagnat sig af *Johanna af Orléans* personlig-

het. En af Verdis mindre bekanta operor bär nemligen titeln *Giovanna Darco* — *Johanna Darc*.

Magdalena har fått sin betydelse som en af nya testamentets mest poetiska typer, en typ, hvilken ofta möter oss så väl i litteratur som konst. Särskildt torde väl Correggios framställning af den läsande Magdalena vara allmänt bekant för sin brist på det som man väl bort vänta sig i ett dylikt alster — nämligen uppbygglighet.

Historiskt har detta namn blifvit genom den olyckliga *Magdalena Rudenschöld*.

Emma, som har den föga afundsvärda förmånen att inleda rötmånaden, för dock min tanke på en af de täckaste vintersagor. Den stammar från gråaste medeltid och utgör en vacker illustration till den gamla satsen om trogen kärleks belöning. Har ni lust att höra sagan, så låter hon i korthet så här:

Bland Karl den stores många döttrar fanns en med namnet *Emma*. Hon bevärdigade med sin kärlek faderns sekreterare, den unge *Eginhard*. En vinternatt satt den store kejsaren vid det, som på den tiden gällde för fönster. Men han var ej den ende, som vakade i slottet. I prinsessans jungfrubur sutto nämligen de unga tu och talade om sin hopplösa kärlek. Det blef tid att skiljas. Men, o, ve! Den förrädiska naturen hade spelat de unga ett fult spratt — marken hade höljts af ett tunnt snötäcke! Och om en stund skulle man få se manliga fotspår, ledande från Emmas jungfrubur! Men om kärleken ofta är blind, så är den minst lika ofta fintlig — eller hur skulle eljes skön Emma kunna ha fallit på den tanken att bära sin älskade på ryggen?! Ett starkt kärleksbevis i sanning! Och antagligen tyckte kejsaren, som bevittnade hela uppträdet, att en sådan kärlek borde ha sin belöning. Ty han lär ha tillåtit de ungas förening.

Kristina är ett af vår historias mest lysande namn, men ett namn som äfven väcker vemodiga tankar. Jag syftar naturligtvis på henne, som var »sin store faders dotter» och i många hänseenden en psykologisk gåta, en natur af idel motsatser, ett så tacksamt ämne för dikten, att icke mindre än tre franska författare dramatiskt behandlat hennes personlighet. Med »Kellgrens *Kristina*» har ju en spirituel författare låtit Iduns läsarinna nyligen göra bekantskap.

Och nu ett hopp öfver Jakobus till den ljufva *Anna*. Ett gammalt namn, som enligt legenden lär ha burits af jungfru Marias moder. Måhända kunna vi i denna omständighet se en förklaring till den ofta förekommande sammanställningen *Anna-Maria*? *Anna* är, och det med rätta, ett af våra och alla civiliserade nationers populäraste namn, ett namn som burits af otaliga framstående kvinnor i historien, och hvilket som oftast möter oss i dikten.

»Prinsessan *Anna* kom,
tyst gick en guldsmidd sven bakom
med ljus i sina händer — —»

Denna *Anna*, som förekommer i Nikanders sköna dikt, var en dotter af Johan den III och Katarina Jagellonika. Hon behandlades i dikt äfven af sin egen farbroder, Karl den IX, hvilken i sin rimkrönika nedsvärtade hennes minne. *Anna* af Österrike är oss bekant, om icke från annat håll, så åtminstone från »De tre musketörerna». Och hvem känner icke den sköna *Anna Boleyn*'s öde, hon, som halshöggs på befällning af sin egen gemål, den blodtörstige Henrik VIII af England? Donizetti har rest henne en vac-

ker minnesvård i operan *Anna Bolena*.

Martas »bekymmer» finner jag ingen anledning att öka, utan avslutar mitt anspråklösa kåseri med en komplimang åt föräldrarnes smak. Är hon icke belåten därmed — nå ja, då låtsar jag, som om det regnade!

Karl Bentzon.

Barnkammaren.

Barnkammaren bör först och främst inrättas efter helsans föreskrifter, ty den inrymmer det bästa vi ega, och det är ömtåligt gods, som gömmes där.

Människan insveper sig i flere lager liksom löken. Det innersta lagret är huden eller skinnet. De andra två äro verk af människohänder, nämligen kläderna och bostaden.

Det yttersta lagret, bostaden eller rummet, har den fördelen framför klädedräkten, att vi fullständigt sitta inne i det, till och med med näsan och munnen, som af dräkten lemnas fria. Visserligen bära vi ej vårt yttersta lager med oss, men största delen af dygnet sitta vi i det. Här af följer, att vi taga den luft vi inandas af den luftmängd, som befinner sig mellan oss och lagret, och att vi likaledes afgifva den luft vi utandas till denna luftmängd. Vi få således åter inandas en del af den luft, som vi förut nyttjat. Då emellertid andningsprocessen består i, att vi upptaga ur luften en del syre, som finnes i den, men afgifva dess andra beståndsdel, kväfve, följer där af, att ju längre vi uppehålla oss i ett tillslutet rum, dess fattigare blir luften på syre och dess rikare på kväfve.

Vore ett bebodt rum lufttätt tillslutet, skulle den tidpunkt inträffa, då dess invånare af brist på syre måste kväfvas.

Tänka vi oss åter ett mellantillstånd, skall det alltför rikligt förekommande kväfvet snart alstra sjukdom och svaghet, som kommer smygande, men därför ej är mindre farlig.

Lyckligtvis äro väggarna till våra rum icke lufttäta lika litet som fönstren och dörrarne, och genom vårt byggnadsmaterials fina porer utbyter luften innanför och utanför sina beståndsdelar. Men denna slags gasväxling är icke tillräcklig för att i tillstängda rum bibehålla en luft, som är tillräckligt god, särskildt för barn, som utandas relativt mera kväfve än fullvuxna, liksom deras finare organisation är mycket ömtålig för dålig luft.

Genom denna uppstå våra barns farligaste fiender: skrofler, tvinsot, engelska sjukan med krokiga ben och platt bröst, nervsvaghet och andlig slöhet — alla dessa ha sin upprinnelse från dåligt ventilerade eller för små eller icke tillräckligt rena barnkamrar.

Den, som har råd därtill, bör skilja barnens sofrum från lekrummet. Båda böra vara rymliga. Ett sofrum för två barn och en barnjungfru bör hafva ett rymdinhåll af 70 kubikmeter d. v. s. vara 5 meter långt, 4 meter bredt och 3½ meter högt (5 × 4 × 3½ = 70). Om dagen bör fönstret alltid stå öppet. Om natten kan man under sommaren insätta en gasruta i stället för en glasruta, men om vintern är detta ej rådligt. Man finner ofta, att sofrummet hänger fullt af kläder, att där finnes stoppade möbler, mattor och sängomhängen. Alla dessa ting uppsamla damm och orena den luft, som skall inandas.

I lekrummet bör det följaktligen likaledes luftas flitigt. Af konstgjord ventilation äro glasjalousier, som kunna ställas på olika sätt, den bästa. Golfvet bör vara fernissadt. För belysningen bör helst brännas olja. Den orenar luften mindre än alla andra belysningsmedel.

Men äfven rummets läge är af stor vikt för barnens hälsa. Solsken icke blott torkar och renar luften, utan tycks äfven verka direkt på barnets hjärta. Ljus verkar ödeläggande på utdunstningarna i bebodda rum och förhöjer munterheten. Barnens rum böra därför ligga åt solsidan, aldrig åt norr. Hälst bör det ligga i första eller andra våningen, emedan bottenvåningar ofta äro fuktiga och rummen högst upp mycket varma och alltid utsatta för stark temperaturväxling.

I fråga om bostäder kan i fullaste mått tillämpas, hvad som gäller om tafflor och böcker: »För barn är det bästa knappast godt nog.»

Dr. P. R. Koch.

Sköna kvinnor i en s. k. viss ålder.

Enem den moderna historien äro exemplen icke sällsynta, att kvinnor, som redan lagt den första ungdomen bakom sig, likväl ännu varit allsmäktiga genom sin skönhet. Sålunda var Diane de Poitiers redan 36 år, då den blott 18-åriga Henry II förälskade sig i henne, och ända till hans död och Katarina af Medicis' tronbestigning intog hon obestridd första platsen vid det stora hovet. Anna af Österrike beskrefs som Europas skönaste furstinna och Buckingham och Richelieu rivaliserade om hennes kärlek.

Ninon de l'Enclos, denna lika mycket för sin skönhet som sin esprit ryktbara personlighet, var under tre generationer den gyllene ungdomens afgud, och ännu då hon var 72 år, tände hon abbé Berais' kärlek. Visserligen medverkade dock här Ninons själs-gåfvor för att möjliggöra hennes framgångar vid denna höga ålder.

Ludvig XIV gifte sig med m:me de Maintenon, då hon var 43 år, och Katarina II af Ryssland var redan 33 år, då hon bedårade den unge general Orloff. Andå till sitt 67 år bibehöll hon sina behag, som endast utvecklades till större mognad, men till och med vid hennes död fanns det ännu unge män, som voro tröstlösa öfver hennes frånfälle.

M:elle Mars, den ryktbara franska skådespelerskan, stod vid 45 års ålder på höjden af sin skönhet och sin konst; särskildt voro hennes armar och händer beryktade i hela Europa och oräkneliga konstnärer bådo om tillåtelse att få modellera henne.

M:me Recamier förklarades vid 38 års ålder för den skönaste kvinnan i Europa och åtnjöt denna ära oförminskad i 15 år.

Mot flugor och mygg.

Hedersomnämndt svar å prisfrågan XXIII.

Att under »mygg- och flugtiden» bli *aldeles* kvitt dessa plågoandar, låter sig väl svårigen göra, men man kan någorlunda förekomma de objudna gästernas inträngande i rum och bostäder genom att sätta hårduksluckor för fönstren, då dessa öppnas, och ställa till korsdrag, om dörrarne skola stå öppna. Skulle fridstörarne, trots deras försiktighetsmått, ändå lyckas smuggla sig in, så kan man till deras utrotande använda något af följande medel:

Mot flugor.

1) Till 12 gram kvassia-extrakt tagas 6 deciliter kokhett vatten, i hvilket lägges bra med socker eller sirup och röres väl om, hvarefter blandningen hälls på tefat, som placeras här och hvar i rummet. Då flugorna ätit af den för dem smakliga anrättningen, dö de efter en stund.

2) Slå litet punch i ett glas och sätt en strut öfver detsamma, upptill så vid, att den ej sjunker ned i glaset ända till punschen, utan står en half tum öfver den. Struten måste i botten vara så pass öppen, att en fluga bekvämt kan krypa genom öppningen och komma in i glaset, dit den frestande punschlukten lockar henne, och väl inkommen i fällan, hittar hon ej ut igen, utan dör rusig i »vindlös sjö».

3) På eftermiddagen hängas i taket upp- och nedvända täta björklöfsruskor. Så snart det lider mot kvällen, sätta sig de i rummet befintliga flugorna i ruskorna, och man kan då fånga dem i klump, om man försiktigt drar en påse öfver hvarje ruska och genast knyter igen påsen, som sedan doppas i kokhett vatten, liksom man gör med flughåf efter väl förrättad flugfångst.

På söndermosad flugsvamp, *Agaricus* (*Amanita*) *Muscarius*, — denna svamp förekommer allmänt, särdeles i löfskog, har rödgul, ofta med regelbundet fördelade vårtor försedd hatt, är mycket giftig, — slås vatten eller mjölk jämte socker. Blandningen hälls på tefat och ställes på sådant ställe i rummet, att den ej kan nås af några barn.

Mot mygg.

För att slippa myggbett, bstryker man händer och ansikte med nejlikolja, och för att om nätterna slippa bli utsatt för dessa stingande vampyrer, hänger man en våt handduk öfver en stolsrygg och ställer stolen bredvid sängen, så vända myggen sina anfall mot handduken, så länge den är genomvåt. Ha myggen redan stungit och betten svullna, kan

man tvätta betten med söt mjölk eller väta en tvål och sedan gnida på betten med den, så upphöra de att svida, och svullnaden försvinner.

Berta.

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinno-lifs historia

af

Johan Nordling.

XIV.

Bitter sanning.

(Forts.)

Det otroliga var verkligen sannt.

Sonjas aningar hade träffat rätt. Det var till Paris, grefve Stjärnes resa ställdes, och han företog den för att råka — Kathe Bentson.

Gud skall veta, att han hade lidit och kämpat under dessa gångna månader mot den onaturliga lidelse, som så plötsligt väckts och därför ock — det hade varit hans hopp — lika plötsligt borde förgå.

Men han hade bedragit sig på sig själf, bedragit sig på arten af den sirénlikt lockande makten i den unga kvinnans väsende, som med osynliga band fjättrade hvarje hans känsla och tanke trots skilsmessan och afståndets längd. Dessa underbara ögon, detta obeskrifligt kvinliga behag, denna berusande skönhet — från den stund, då han för första gången omsveptes af deras magnetism vid bangården i Wiesbaden, hade de aldrig lemnat honom en vaken stund af ro, en natt, okvald af underliga drömmar.

För hvarje dag kände han sitt sjuka sinne allt starkare omsnärjas; i våldsamt själskamp, i dödsångestens raseri arbetade han som det vilda djuret att slita sig fri ur nätet — blott för att fastare fångas däri.

Hade han då med så mycket möda ryckt denna farliga kvinna ur sin broders armar blott för att själf läggas till föga för hennes fot!

Åter och åter förebrådde han sig själf sin svaghet, befalldes sig att glömma, *glömma*. Men hvem skref någonsin lagar för tankens flykt, för en våldsam svallande känslas böljeslag?

Och så var det dottern, hans egen, outhärligt älskade Sonja. Han kände endast allt för bittert, hvilken orätt han var på väg att göra henne genom denna ovärdiga kärlek.

I ensamma stunder åkallade han, förtvillad, högt hennes namn, ropade det otaliga gånger för att söka tvinga in hennes rena, jungfruliga bild framför den andras, som likt ett spöke beständigt förföljde honom. Men det var fruktlost, fruktlost som de fårar, den starke mannen grät öfver sin egen svaghet.

Genom denna månader långa, ojämna kamp, började all hans själs spänstighet att svikta därhän, att han till sist tidtals fruktade för sitt förstånd. Till den ofriga bördan kom den ej minsta att så mycket som möjligt fördölja sitt tillstånd för dottern, hvilket blott illa lyckades honom.

Ibland syntes det honom som den enda utvägen till räddning att helt, oförbehållsamt anförtro sig åt Kathe. Kanske skulle därigenom hans sinne lättas, lutras; kanske gäfvos i hennes rena, dotterliga deltagande den förlösande läkedom för den pestsmitta, som gripit honom.

Men det blef honom aldrig möjligt att få det första förlösande ordet öfver sina läppar.

* * *

Så en morgon, efter en ändlös natt af vaka och ångest, då hela hans inre, hela hans andliga personlighet tycktes färdig att störta tillsammans under detta öfvermåttiga tryck, tog han — halft medvetslös, halft otillräckelig — sitt parti och skref till Kathe. Han måste ha visshet, om den känsla som förtärde honom, delades af henne.

När brevet väl var afsändt, greps han genast af den häftigaste ånger. Han lät sadla sin häst, han ilade i sporrsträck ned till stationen vid Stjärneholm för att återkalla det. Det var för sent.

De dagar, som nu följde, innan Kathes svar anlände från Paris, vore de tungaste i hans lif. Den ena stunden vanmäktigt förtviflan att ej kunna göra det gjorda ogjort, den andra ångest-

fullt tvifvel, hur Kathes svar skulle utfalla. Så däremellan uppdök som ett stilla ringneradt hopp den tanken, att hennes svar skulle beröfva honom all illusion, för evigt skulle uttala ett förlamande *nej* till hans åtrå, ett hopp, hvars uppfyllelse, det kände han, skulle vara räddning för honom själf endast därför, att det för honom vore döden.

Men Kathes svar kom och var bränslösa på elden.

Hon älskade honom, skref hon, hade älskat honom från det första ögonblick deras ögon mötts vid skogsbäcken vid Kaiserschloss. Hela hennes själ var hans, hennes lif, hennes lycka eller undergång.

Från den dagen brevexlade de regelbundet, och Kathe Bentson förstod så väl att spela den allt offerande hängifvenheten i sina bref, att hvarje ny rad blef en ny djup klunk ur giftbägaren för den förvirrade mannen.

Till sist, när hon insåg, att han var andligen bunden till både händer och fötter och åtminstone ej själf kunde slita sig fri, började hon anslå en mera fordrande ton: hur länge ämnade han låta henne förtvifla; hennes hjärtas längtan skulle snart komma det att brista.

Samtidigt styrkte hon honom på det bestämdaste i att ej yppa något för dottern, hycklande en öm omsorg och kärlek för henne, som var »kött af hans kött»; hon kunde så väl fatta, hur »det själfviska, kära lilla barnahjärtat skulle resonnera; så gjorde de alltid». Därför vore det bäst och lyckligast för Sonja själf att intet veta, förr än allt vore fullbordadt. Hon skulle då lättast resignera, och hennes (Kathes) varma kärlek skulle snart, *måste* snart öfvervinna dotterns motstånd.

Och nu — *nu* hade han rest! Hvad gällde hans resa? Var kanske redan i denna stund allt afgjort, och skulle fadern återvända med Kathe Bentson vid sin sida som sin lagligen gifta gemål.

Därom upplyste ej med bestämdhet Kathes bref, som Sonja i skälvande vrede slet sönder mellan sina fingrar. Det talade ej om någon afresa så snart, men hvarje rad tydde på, att katastrofen var nära.

* * *

Sonjas första förvirrade beslut var att genast — trots den nattliga timmen — uppsöka Kurt Stråle för att förmå honom att med morgonens snälltåg resa efter fadern till Paris. Ty att det var det målet hans resa gällde, därom tviflade hon ej längre. Själf kunde hon ju ej ensam gifva sig iväg.

Men sedan hon något lugnat sig, insåg hon, att fästmannen omöjligens halv öfver hufvud kunde bege sig af. Han måste alltid först utverka permission och träffa de allra nödvändigaste anstalter.

Tidig följande morgon var hon uppe, och när Kurt Stråle, helt lätt till sinnes och med sin första blossande cigarett mellan läpparne, vid 8-tiden trädde ut ur sin port vid Sturegatan, mötte han till sin bestörtning Sonja omedelbart utanför med förstördt ansikte och rödgråna ögon.

Hon var så upprörd, att hon knappast kunde meddela sig.

Han förde henne ned till en af bänkarne invid den för året stängda vattenpaviljongen i Humlegården och lyckades så småningom genom många och ömma frågor ur allt hennes orediga, feberjaktade tal få situationen klar.

Förbryllad snodde han sin mustasch. Kunde dock detta vara möjligt! Den allvarsamme, finbildade, aristokratiska farbrodern Karl, till hvilken han från sina spädaste år med sådan vördnad sett upp — kunde han därhän glömma sin värdighet, dem, som egde anspråk på hans hjärta, allt!

»Jag skaffar mig permission i dag och reser med nattsnälltåget i kväll,» sade han plötsligt med beslutsam ton. »Jag skall förhindra detta vanvetiga steg — om ej allt är för sent,» tillade han mera lågmält och tvekan.

Sonja log tacksamt genom tårarne. Han hade förekommit hennes önskan. En skytt af hopp dagades i mörkret inom henne.

De gingo först hem till det Stjärneska palatset och läto kusken spänna för ett lätt ekipage. Så foro de ut tillsammans för att göra förberedelserna till Kurts resa. Ty Sonja kunde icke utärda den tanken att stanna ensam hemma, ett rof för sin oro och dystra tankar.

På kvällen afreste han, som ämnadt var.

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 27 juli—2 aug.

Söndag: Buljong med grönsaker; stekt flundra; lankotlett med stufvad blomkål; rabarbermarmelad (Idun n:r 29).

Måndag: Biffstek; hallon och mjölk.

Tisdag: Köttpudding; hafresoppa.

Onsdag: Puré på morötter; pepparrottskött.

Torsdag: Stufvad oxkött; soppa med spenat.

Freitag: Färs inkokt braxen; flunkunne.

Lördag: Fiskbuljong med vermiceller; bräckt skinka med spritarter; syltpudding.

Recept.

1. **Stufvade lindare.** Lindare eller sutare äro i mellersta Sverige allmänna i insjöar och särdeles smagliga fiskar. — En eller två lindare, allt efter storleken, kokas i vinättika och buljong; rifvet bröd, smör, 1 lök, kokad persilja, citronskal, muskotblomma och salt tillsätts. Såsen silas väl, då fiskarne äro upplagda, och serveras till dem.

2. **Soppa på färsk körsbär.** Stjälkarna aftagas, körsbären stötas i mortel, kokas med tillräckligt vatten efter antalet personer, kanel, rödt vin och i smör gulstekta hvetebrödsstjälkor; drifves genom sikt. Serveras med skorpor.

3. **Syltpudding.** Aprikosmarmelad, socker och smör röras väl tillsammans, småningom tillsätts ägg-gulor efter antalet personer (4 stycken för 5 personer) och sist de till hårdt skum slagna hvitorna. En form smörjes med smör, beströvs med socker och fylles till hälften med ofvan beskrifna massa. Formen sättes i vattenbad i kastrull, och kastrullen insättes i ugn. Då puddingen är färdig, hålles smålt aprikosmarmelad öfver densamma.

En ganska fin anrättning.

O. H. D.

Matlagning.

En köttträtt. Rester af kalv, stekt eller kokt, skäres i färningar och blandas med en gröt af risgryn och mjölk, peppar, salt och ägg, 1, 2, eller 3. Äggen kunna äfven uteslutas. Detta slås i en smord form, litet rifvet bröd strövs öfver samt gräddas i ugn. Öfverblifven kalfsteksås passar bäst härtill, annars skirt smör.

Olga.

Sillpudding. 4 sillar hackas, lika mycket rifven potates, 30 gr rifvebröd, 1 ½ à 2 skedblad skirt smör, 3 à 4 ägg, 16 cl eller något mer grädde och litet muskotblomma. Gräddas i smord form. Skirt smör eller korintsås.

Olga.

Drycker.

Sockerdricka. 11 l vatten, 2 buteljer bayerskt öl, 425 gr socker, litet citron-droppar. Allt röres eller öses tills sockret smält, då litet jäst (så stor bit prässjäst som ett halft ägg) upplöst i vatten tillsättes. Buteljer. Flaskorna böra stå uppe omkring 12 timmar, innan de nedsätts i kallare. Färdigt efter 12 à 14 dagar.

I stället för jäst kan i hvarje butelj läggas 2 à 3 russin. Kan då användas redan efter 8 dagar, men i detta fall böra flaskorna genast efter korkningen bäras ned i kallaren.

Olga.

Bakning.

Fina tekringlor. 213 gr urtvättadt smör, 213 gr sötmandel, (där ibland några bittra), 213 gr socker, 1 ägg och 425 gr mjöl. Af degen fasoneras små kringlor, hvilka strykas med ägghvita och strövs med socker. Svag ugn.

Hamburgerbröd. 6 ägg, 213 gr socker, 213 gr mjöl, 106 gr mandel — denna skallas dagen förut och får torka hel

— 4 cl smör och 4 cl grädde. Gulor och socker röras först väl, hvitorna vispas till skum. Sist lägges mandeln hel. Allt hålles därefter i en form, som smörjes väl. Färdigt uppstjälpes det och skäres i skifvor.

Hårda pepparkakor. Utmärkt goda. 3 dl brun sirap kokas upp med 213 gr brunt pudersocker och 2 matskedar finskurna pomeransskal. Då det kokat upp slås det i ett fat och röres tills det svalnar; därefter iblandas 8 eller 9 skedblad (213 gr) smör som skirats i samma panna som förut begagnats, 5 äggulor som vispats med 5 skedblad söt grädde, 1 tesked stötta näjlikor, 2 d:o kanel, 2 d:o starkpeppar, 2 d:o ingefära, 13 gr i ett glas bränvin upplöst pottaska samt 850 gr godt mjöl, hvaraf lemnas till utbakning. Då degen är blandad, sättes den i ett svalt rum eller kallare att stelna minst 1 dygn, om man ej vill låta den stå så lång tid som 2 à 3 dygn. Ej för sval ugn.

Engelska pepparkakor. Delikata. 3 dl tjock söt grädde, 3 dl brun sirap, 425 gr brunt socker, 1 matsked pulveriserad soda, 2 d:o ingefära, 20 droppar cedro, 1,275 kg hvetemjöl. Allt tillsättes kallt. Dejen bakas strax ut och kaffas mycket tunn. Mycket varm ugn. Kakorna böra stå på plåtarna tills de hunnit kallna.

Häraf blir 200 à 250 st.

Inläggningar.

Hallongelé på eget sätt. Mycket mogna hallon bredas ut i en stor här-sikt, som sättes på ett lagom stort fat och placeras i solskenet. Efter några dagar väges den sjelfrunna saften (man bör ej pressa bären) och röres ½ à 1 timme med samma vikt fint socker. Glasen öfverbindas med hvitt papper, i hvilket stickas grofva hål, och böra stå en längre tid framför ett soligt fönster och vändas ibland, så att solen kommer åt öfver allt. Detta gelé har för mig ej blifvit så stelt som kokt på vanligt vis; men hallon gelera i allmänhet dåligt, utan tillsätter jag alltid några vinbär — men smaken var utmärkt.

Stenia.

Hjortronsallad. Att pressa saft af hjortron (muldebär), som okokta förvaras på buteljer, och att sylta vackra, men ej mjuknade, är nog bekant i de trakter, där dessa bär förekomma — men salat af halfmogna går äfven an att inlägga. De stoppas på buteljer med vida halsar och friskt källvatten hålles öfver; kokas och hartzas genast. Före serveringen fränsilar man vattnet och sockrar bären något litet. De bjudas äfven som vattenlingon och hvar och en sockrar själf på talriken.

Stenia.

Blåbär. Om blåbärens förvaring har redan skrivits mycket i Iduns II årgång (jfr pag. 181, 217, 250, 260, 314.) Jag påminner här om ett enkelt sätt att förvara dem: Man lägger bären öfver natten i god vinättika, tar upp dem andra morgonen och packar dem hvarfals med hälften af deras vikt socker i glasburkar, hvilka öfverbindas med enkelt hvitt papper, i hvilket man sticker åtskilliga hål. Detta inläggningssätt lämpar sig för hvilka bär som helst och dessa stå sig utmärkt. För ättikan vänds man lätt kunna finna någon användning i köket eller framdeles vid bärskylning, där sådan skall användas.

Stenia.

Handarbeten.

Remsor till skåp och skänkar. Vackra och på samma gång billiga remсор kan man förfärdiga af rester af det till gardiner och dukar så mycket använda, grofrådiga kongressstyget. 4—5 cm breda remсор förses med en lätt kantbård i plattstygn af blått brodergarn n:r 16. Därpå viker man in remsan på båda sidor och underfodrar den

med ljusblå satin, som får skjuta öfver som en list, hvilken stickas fast på maskin.

Porträttram af korkmosaik. Man skär med en hvass knif begagnade vin- eller ölkorkar i små ojämna stycken. Då man skurit i ordning en tillräcklig mängd (till ram kring ett kabinetts-porträtt åtgå omkring 20 korkar), bestycker man en enkel trä- eller papp-ram med syndetikon, i hvilket de finskurna korkstyckena strövs och få torka, hvar på guldpulver blandas med brons-tinktur och man öfverstryker ramen därmed medels en mjuk pensel.

Tvätten.

Att förekomma krympning af ylle vid tvättning. Tag till en ylle-tvätt — så stor som ungefär: 20 stora tröjor och 50 par strumpor eller något mer — 425 gr Marcellatvål (denna köpes hos de flesta specerister) och sönderskär den i små bitar samt lägg dessa jämte för 5 öre renad pottaska (säkrast att köpa sådan på apoteket) i en järngryta eller annat kärl och slå därpå 2,0 l rent och klart vatten, låt det så koka under omrörning med en visp tills allt tvål hunnit upplösas. Dela nu detta i 3 lika stora delar, bäst om man har 3 baljor till hands att slå luten i, annars kan man utan svårighet reda sig med två, i hvilket fall en tredjedel däraf tills vidare får stanna i grytan — slå sedan varmt vatten, dock ej hetare än att man utan obehag kan hålla händerna däri under arbetet (45—48 grader celsius) i de två af baljorna, i hvilka man förut slagit af luten ½ i hvarje, samt lägg ned allt yllet i baljan n:o 1 så att det blir genomblött och gnugga därefter omsorgsfullt det ena plagget

(Forts. å följ. sida.)

LEDIGA PLATSER.

Se hit!

Kvinlig gymnast!!

En utexamin. kv. gymnast kan få plats i Upsala instund. 1:sta okt. 7—8 timmars dagl. arb. mot 100 kr. i mån. o. fritt vivre. Tillfälle till större förtjänst. Betyg o. rekomm. böra sändas under adr.: Ebba, Knifsta.

Se hit!

Kvinlig gymnast!!

[2234]

För att undervisa tvänne flickor om 8 à 10 år önskas till hösten ett yngre fruntimmer. Hon bör hafva genomgått högre seminarium eller 8-klässigt läroverk, vara språkkunnig och musikalisk samt om möjligt ega sängbröst. Godt hem i naturskön trakt nära stad samt förmånliga lönevilkor. Svar jämte om möjligt bifogad fotografi torde sändas till fru Mathilda Asp, Motala Verkstad. (G. 20101) [2222]

En bättre anspråkslös flicka med godt lynne, som kan undervisa 2:ne minderåriga flickor såväl i musik som i vanliga skolämnen samt derjämte gå frun tillhanda, erhåller den 1:sta nästkommande september plats i ett kristligt hem. Sökande torde hänvända sig skriftligen till »X», Hudiksvall p. r. (G. 4360) [2221]

Hushållerska,

fullt kompetent att sköta landthushåll, erhåller till hösten plats å Lundholmen pr Wrigstad. [2206]

Barnsköterska,

enkel, snäll och barnkär samt kunnig i sömnad, erhåller till hösten plats å Lundholmen pr Wrigstad [2207]

En allv. och anspråksl. flicka, kunnig i matlag., bakning m. m. samt villig att med husmodern dela värden om två små barn, erh. till höstflytt. plats hos en liten tjänstemansfam. på landet. Svar med betygsafskrifter och uppg. om lönepr. till »A.» Bersbo. [2210]

Ledig plats finnes den 24 Oktober för en bättre flicka kunnig i hushålls göromål, finare och enklare matlagning samt sömnad. Svar jämte betygsafskrifter, prima referenser samt fotografi sändes under uppgift om lönepretentioner till »landtligt hem», Umeå p. r. [2242]

Hos en mindre familj på landet blir till hösten plats ledig för en med godt lynne och sätt bildad flicka, som är fullt kunnig i finare matlagning och ej är under 25 år gammal. Ansökningar åtföljda af rek., fotografi samt uppgift om lönepretentioner torde snarast sändas till Grängesberg märkt Husmoder. [2247]

En anspråkslös och allvarlig lärarinna, med vana att undervisa barn i musik- och vanliga skolämnen, erhåller plats den 1 sept. d. å. Svar med uppgift om lön adresseras till K. A. Ydén, Målilla, med snaraste. (G. 20093) [2223]

En ordentlig och anspråkslös hushållerska, med vana vid landthushåll samt villighet att gå frun tillhanda i alla förefallande göromål, kan erhålla plats till hösten å en mindre egendom i södra Vestergötland, om svar, åtföljd af rekommendationer samt om möjligt fotografi, insändes till »M. J.» adress Sämb. [2226]

En ung, anspråkslös flicka, enkel och med god arbetslust, sökes såsom lärarinna. Hon bör ega god vana och godt sätt att undervisa. Svar till E. B. Lagmansholm. (G. 20188) [2231]

Familj i Norrland

önskar en allvarlig, anspråkslös flicka som lärarinna för trenne barn, 9, 11, 13 år. Kunnig i vanliga skolämnen, språk och musik, tillträde den 15 sept. Betyg samt löneanspråk uppgifvas i bref till A. Å. p. r., Kjerfsta. [2237]

En nykter, ordentlig renskrifvare, som kan upprätta småprotokoll och gravationsbevis, erhåller plats i Kalmar hos häradshöfding Arfwidson. (G. 19929) [2195]

Modist!

Fullkomligt kunnig i arbetet samt med fallenhet och vana vid handel, kan få fördelaktigt plats, eller öck ingå som kompanjon i en större modeaffär, om några tusen kronor kunna insättas i densamma. Den sökande kan få tillträda när som helst om snart svar insändes till »Modeaffär», Hernösand, poste restante. [2176]

I familj på landet

önskar en anspråkslös flicka som lärarinna att undervisa trenne barn om 10, 11 o. 13 år i vanliga skolämnen språk och musik samt villig att gå frun tillhanda. Tillträde 15 september. Betyg samt löneanspråk uppgifves i bref till H. S., Oscarshamn, poste restante. [2199]

PLATSSÖKANDE.

En ung flicka söker plats som guvernant eller sällskap i bättre familj. Den sökande talar engelska o. franska samt är musikalisk. Prima referenser. Svar till »1872», adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 20196) [2233]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver

Jönköping

hos alla speceri handlare. [1972]

efter det andra; så snart ett plagg sålunda bearbetats, kastas det genast i baljan n:r 2, och när allt ylle kommit i denna, börjar man tvätta det en andra gång, alldeles som förut, hvarvid det kastas, ett efter annat, i baljan n:r 3. Här tvättas det nu lika noggrant för tredje gången och lägges därefter i en balja med rent vatten, äfven detta med samma värme som de förra. Sköljes och lägges i endast ljumt vatten, sköljes åter i detta och till sist i blott kylslaget vatten.

Under mer än två år har jag ständigt använt denna metod vid ylle-tvätt, och därvid kunnat glädja mig ej blott åt att yllet aldrig krymt, utan äfven åt att få det rent och vackert, i synnerhet hvitt ylle, som af såpa gärna blir gult, förutom det att den ger kläderna en mindre behaglig lukt.

Innan man sticker strumpor o. d., bör man krympa garnet. Man doppar garnet i hett vatten och upphänger det därefter på käppar att torka; detta hindrar det äfven att sedan krympa.

Olga.

Att tvätta hvita eller crémefärgade silkesvantar. Vantarne kokas i rent vatten med något finskuren tvål helt långsamt $\frac{1}{2}$ timme, hvarefter de sköljas väl i rent kallt vatten. Ha de crémefärgade vantarne af tvättningen blifvit hvita, färgas de med saffran, som knytes in i en lapp och pressas några gånger i vattnet.

Hvarjehanda.

En praktig möbelfernissa är linolja, tillsatt med lika många vikttdelar sprit. Båda delarne slås i en flaska och skakas duktigt före användningen. Möblerna bstrykas med en yllelapp, doppad i blandningen.

Silkessammet, som blifvit våt, borstas med mjuk borste, tills den blifvit torr, då den tager ringa eller ingen skada.

Att borttaga flugsmuts från förgyllda ramar. Man begagnar sig af en blandning af hälften sprit, hälften vatten, doppar en mjuk lapp däri och gnider därmed lätt de smutsiga ställena. Sedan de blifvit klara, torkas de raskt och noga med en mjuk linnehandduk. Detta förfaringssätt skadar ej förgyllningen.

Luktödn. Ett stycke papp af 17 cm längd och 12 cm bredd täckes med vadd hvori man strött något välluktande pulver. Därefter överdrar man allt sammans med något vackert tyg, t. ex. slät, eller fasonerad, atlas, eller något dylikt. Är tyget slätt, skall ett litet broderi eller en målning taga sig bra ut. I ett af hörnen anbringas en rosett.

Kameliers vård. Då kamelian under de varma sommarmånaderna stått på en solig, väl skyddad plats, flyttar man den, så snart den börjar skjuta knopp, och ställer den med detsamma på den plats den skall ha under vintern och den blomningstiden. Temperaturen behöfver ej vara hög, men får ej håller gärna understiga 10°. Låter man växten tills i början eller midten af november stå i kallt rum och sedan plötsligt ger den värme, är det detsamma som att döda knopparne. Äfven spritningen af växten, som annars är så välgörande, verkar skadligt då blomningstiden närmar sig, detsamma är förhållandet med för stark vattning.

Frågor.

N:r 667. Hvilket institut för utbildande af lärarinnor i slöjd — kvinno-slöjd — är det mest praktiska att genomgå för att vinna anställning som lärarinna här eller i utlandet?

Nickan.

N:r 668. Hur skall man prätta ormhunkar, så att de bibehålla sin gröna färg? *Seol.*
N:r 669. Jag skulle vara särdeles tacksam få veta, hvar man får köpa mekaniska manglar med stenskiiva, och hvad en sådan kostar?

Husmoder på landet.

Percy F. Luck & Co

Stockholm.

China Theer.

Congou.		Pris pr kilo
Finest Moning	11: —	
Kungchow	9: 20	
Oonfa	7: 70	
Moning	6: 20	
Kaisow n:r 1	5: 25	
Kaisow n:r 2	4: 30	
Kaisow n:r 3	3: 50	
Congou	2: 80	

Souchong.

Finest Souchong	11: —
Lapseng Souchong	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Blom The.

	Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Scented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

Indiska Theer.

Finest Assam	11: —
Malty Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling	4: 80

The-Blandningar.

	Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifens	3: 50
Rehausens, original	7: 10
Rehausens	4: 30
Smulthe	3: 50

Särskildt framhålla vi »Stora Moguls» och »Mikadons» theblandningar à kr. 5: 40 och 4: 50 pr kilo såsom varande mycket passande hus-hållsthe af god kvalité.

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

En ung bildad tyska, som talar svenska, önskar plats såsom sällskapsdam eller att undervisa i tyska språket. Upplysningar genom d:r A. Hæffner, Göteborg. [2235]

En ung man

af allvarligt sinnelag, hemmastad uti inom ett större hus förefallande göromål, såsom servering, borstning och städning m. m., önskar sig nu genast eller till hösten plats såsom betjänt. Svar mottages under adress Erik Hägglund, Bollnäs. [2229]

En duglig och anspråklös lärarinna söker plats för yngre elever. Deltager gärna i hushållet m. m. Svar till »Villig 22», Iduns byrå. [2230]

En flicka med godt och glad lynne, van vid hushåll samt kunnig i klädsömnad, önskar plats till 1 oktober att gå frun tillhanda eller som värdinna i mindre hushåll hos enkling eller ungar. Svar torde godhetsfullt sändas till »Huslig», Nyköping, p. r. [2205]

En 18 års anspråklös flicka önskar till hösten plats i bättre familj att gå frun tillhanda. Reflekterande härå torde insända svar till »En 18 års flicka», Iduns byrå. [2208]

En ung musik. flicka af god fam., som genomgått 7-klass. lärov. och därefter i 5 år ägnat sig åt undervisning, söker till hösten plats i familj, där ett begränsadt antal elever lämna henne tid öfrigt till biträde vid husl. göromål. Svar emottas af »Frida 22 år», Liatorp p. r. [2211]

Ung, anspråkl. fl., som 2 år på egen hand förest. sin brors hush. önsk. t. höst. kom. i fam. f. bitr. vid alla inom hus föref. syssl. Sv. t. »20 år», Borgholm. [2212]

Attendez!

En gladlynt, anspråklös flicka erbjuder sig härmed som hjälp och bitr. åt snäll husmor, eller sällskap och föreläsarska åt äldre dam. Lön begäres ej. Adr. »B», Upphärad. [2214]

En enkel, anspråklös flicka önskar till hösten plats i ett godt hem, för att bitr. med matlagn. samt inom hus förefallande göromål. Svar till »A. O.», Nyköping, Runtuna. [2215]

I ett större hus på landet önskar en ung flicka plats för att deltaga i såväl hushållsgöromål som handarbeten under duglig husmoders ledning. Stort afseende fästes vid vänl. bemötande. Inga löneanspråk; möjligen en mindre afgift. Svar till »20 år S.», Iduns byrå. [2216]

18-årig bättre flicka söker pl. gå frun tillh. o. läsa med mindre barn samt vara behjälplig vid dess omv. Haft o. inneh. dyl. anst., men önsk. t. höst. omb. Sök. kun. i kläds. Småpret., fäst. mera afs. vid ett vänl. bem. Sv. till »18-årig», Ousby p. r. då bet. i afskr. sändes pr omg. [2241]

Värdinna-lärlarinna.

En yngre lärarinna, öfvad att undervisa i musik, vanliga skolämnen och språk, hvaraf franska och engelska talar, och som därjemte under ett par år varit värdinna samt husmoder i hem på landet, söker ny anställning. Svar till »A. W.» insändes till S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 4451) [2244]

En ung, bildad flicka af god familj önskar plats som kassörska, mot fritt vivre, i godt hem som lärarinna för mindre barn eller som sällskap. Undervisar i musik. Kunnig i handarbeten. Goda rekommendationer. Svar till »A.», adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 4455) [2245]

En 25-årig flicka, kun. i broderi, knyppling, linne- och klädsöm önsk. plats gå frun tillhanda. Bra bet. kan prest. Adr. Fru H. Olsson, Tomelilla. [2213]

En anspråkl. flicka af god fam. önsk. sig plats i fam. f. att underv. minderår. barn i vanl. skoläm., språk (tyska o. franska), musik o. handarb. Vackra betyg. Reflekt. härå sände svar till »Lärlarinna», Enkelsrud. [2175]

En flicka, med goda betyg och vitsord, söker plats i fam. att underv. i vanl. skoläm., språk o. musik. Svar till T. L., Bredgatan 37, Lund. [2173]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24,
praktiserar under sommaren vid
Hjo Vattenkuranstalt. [1341]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & Cris i Stockholm tillverkningar af

Concetrerad

Ättika

på flaskor för utspädning.

Senap,

blandad efter engelsk och fransk smak, flere sorter.

Biffstekssås.

Soja,

Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genombrädd lock.

Lactoserin-Cacao.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger prisbelönade och fullt jämförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specialhandlare. [2228]

Doktor Carl Flensburg

33 Drottninggatan 33.
Träffas alla dagar kl. 10—11.
Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [1343]

D:r OTTO SANDBERG

praktiserar under sommaren (15 juni—1 sept.) i Marstrand. [1764]

D:r ERNST SALÉN.

Ögonläkare.

2 Stora Vattugatan 2.

Träffas kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. [2084]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.

(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 20 till och med den 26 juli:

En vandring genom Wien och omgivning.

Entré 30 öre, barn 20 öre.

Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.

Öppet alla dagar från kl. 10—10.

Hvarje söndag nytt program. [1357]

N:r 670. Skulle någon vilja lämna ett bepröfvadt mönster jämte beskrifning till ett bra och praktiskt köksförkläde? Stickingar af »den vandrande juden» kunna erhållas i stället.

N:r 671. Hvert skall man vända sig för att få inträde för en fattig gosse? »Prins Karls uppfostringsanstalt för gossar»? Och få äfven barn från landet inträde?

N:r 672. Finnes det något säkert och oskadligt medel att taga bort vita fläckar på naglar?

N:r 673. Vill någon af Iduns läsarinna säga mig ett säkert, men oskadligt, medel att borttaga vårtor, vore insändaren af detta mycket tacksam.

N:r 674. Vill någon af Iduns ärade läsarinna upplysa en ung fru om bästa sättet att förvara ägg till vinterbehov?

N:r 675. Upplysning önskas, huru man bever sig för att fernissa orubunkar för vintern. Det vill säga, huru de behandlas, och hvad fernissan heter, som användes. Emedan de skola tagas i denna månad, torde svar om möjligt genast delgivnas.

N:r 676. 1) Kan någon af Iduns läsarinna säga mig, hvar man kan få ljus blomlig sidensarge färgad vackert svart eller i någon annan mörk färg?

2) Huru skall man få svart sidenrips, som blifvit glansig, att se ut som ny igen?

N:r 677. Hvert vore lämpligast vända sig för att erhålla föreständarinneplats vid någon välgörenhetsinrättning, och huru stor lön brukar erhållas för sådana platser? Kan man söka plats som sköterska på barnhuset, och hur stor lön erhålles där? På dessa frågor vore en af Iduns prenumeranter tacksam att få svar.

Svar.

N:r 607. Krusbär på flaskor hålla sig bäst, om man tar bären, då de äro fullväxta. Till ett kg. bär tages 1/2 kg. socker, hälst syltsocker; bären sköljas, sedan de äro befriade från stjälk och blomma, hvar på sockret lägges på dem samt några skedblad kognak tillsättas. Man kan därjämte taga litet saft eller så mycket vatten, att sockret börjar smälta, då bären läggas i en emaljerad syltgröta och suttas öfver svag eld, så att sockret smälter fullkomligt och bären koka alldeles sönder, då kan man slå dem på flaskor, som ställts på spisen, så att de äro varma.

N:r 630. En god läskedryck tillredes på följande sätt: Till ett glas friskt vatten blandas en knifsudd pulveriserad citronsyra och en tesked strösocker. Sockret och citronsyran smälta snart, och drycken är färdig. — Citronsyran köpes på närmaste apotek. *Leonina.*

— Blanda litet »lemonadpulver» i ett glas vatten, och ni har genast en utmärkt läskedryck. *Wippe.*

N:r 636. Alla frimärken, som äro afsedda för Eugeniahemmet, böra vara mycket väl rengjorda. Frimärkena läggas i ljumt vatten, då kuvertpapperet lätt aflägsnas, och uppläggas sedan på hvitt rent läskpapper, då de lätt aftryckas på detta; till sist läggas de på ytterligare ett annat hvitt papper för att torka. Sedan de äro väl torra, lägges man dem i bundtar innehållande 50 stycken frimärken af samma valör. Det får ej fela den minsta lilla udd eller tagg på märket, hvilket då är odugligt. *Lisa.*

N:r 639. Nya hushållsskolan för bildade flickor är belägen vid Jakobsbergsgatan n:r 17. Praktiska hushållsskolan, som uppfostrar 16 års flickor till tjänarinor, är belägen vid samma gata n:r 11. Å detta senare ställe bor båda hushållsskolornas föreständarinna, fröken H. Cronius. *S. B.*

N:r 640. Försök Kristinehamns praktiska skola! Förfrågningar besvaras under ofvansstående adress och Kristinehamn.

N:r 647. Bäst är att hänvända sig till fru I. Varenius (adr. Sturegatan 48, Stockholm), som är ordförande i Svenska Allmänna Kvinnoföreningen till djurens skydd. *S. B.*

— »Amalia» är mycket välkommen i Djurskyddsföreningen i Vexjö. Vi äro 130 medlemmar med landshöfding Spens i spetsen, årsafgiften är endast 1 kr. Fören. stadgar o. a. upplysningar erhållas af fröken I. Schenfeldt. Vexjö.

N:r 649. Prof. Dahls blomstergödnad är ett bra medel, som i Stockholm fås hos de flesta frö- och blomsterhandlare. *S. B.*

N:r 655. Om »Tacksam» sänder sin adress till »Helma», Strindbergs ängbåtskontor, Stockholm, skall hon få mönster och beskrifning till en treflig och billig visittkortskorg, som hon själf kan tillverka.

N:r 664. Spån till korarbeten m. m. finnes uti Slöjdmagasinet, Örebro.

Innehållsförteckning.

Exkojsarinnan Eugenie; af *Emil Svensén.* (Med porträtt). — Du vet ej af död; poem af *E. N. Söderberg.* — En upplysningskola för kvinnor; af *Arv.* — Iduns skollofskoloni; några minnen från ett besök på platsen, af *Johan Nordling.* (Med illustr.) — Iduns panoptikon: Fruntimmersveckan, litet kallprat i sommarvärmen af *Karl Bentzen.* — Barnkamraren; af *P. E. Kock.* — Sköna kvinnor i en viss ålder. — Mot flugor och mygg; heder somn. svar å prisfrågan XXIII, af *Berta.* — Striden om hjärtan; ur ett kvinnolifs historia, af *Johan Nordling.* XIV: Bitter sanning. (Forts.)

Förslag till matordning för veckan 27 juni — 2 aug. — Matlagning. — Drycker. — Inläggningar. — Bakning. — Handarbeten. — Tvätten. — Hvarjehanda. — Frågor. — Svar.

Clara Fabriks Stearinljus

[2130]

Syltsocker billigast hos

Fredrik Sydow, Klarabergsgatan 25.

[2239] Telefon 46 69.

Furusunds Saltsjö- och berömda Gytje-Bad-Anstalt

mot reumatism. Sjukgymnastik, massage, elektricitetsbehandling, kurenlig drickning af mineralvatten. Läkare d:r Kallenberg.

Enskilda rum, dubletter, villor, 2 rum, kök till 10 rum, fullständigt möblerade. 2:ne hotell, post, telegraf, apotek, teater, kugelbanor, handelsbodar. Riklig tillgång på nysilad mjölk. Närmare hos Hammer eller Badkontoret. [1093]

Inackordering. För en flicka, som skall genomgå elem.-lärov., erbj. hos äldr. bild. frunt. godt hem o. öm omv. Helt år el. skolår. Svar till »G. O.», Norrköping, p. r. [2209]

Iett godt hem i Stockholm, där inf. fransyska finnes för franska språk. talande, finnes inackordering för 2 flickor i skolåldern, som vilja dela rum. Moderlig vård och tillsyn utlofvad. Referenser uppgifvas på begäran. Svar till »skolålder 73», inlemnas å Iduns byrå. [2218]

Tvänne flickor af välkänd familj erhålla förmånlig inackordering i en naturskönt o. sundt belägen prestgård i Småland. Undervisning meddel. i hushållsgöromål o. musik, äfv. konfirmandunderv., om så ästund. Närm. upplysn. meddel. fru *Selma Yden, Måilla.* (G. 20094) [2224]

En liten treflig affär,

passande för ett fruntimmer, kan nu genast eller till hösten få öfvertagas på bekväma vilkor. Svar till »Treflig affär», adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm. (G. 4357) [2225]

Familjer, som önska anvisning på dugliga och samvetsgranna yngre lärarinnor för sina barn, kunna erhålla sådan af undertecknad mot insändande af postporto.

Vilhelmina Löfholm.

Föreständarinna vid Norrköpings högre skola för kvinnlig ungdom, adr. Norrköping. [2243]

Hos alla bokhandlare:

WÄCHTER, Kvinnans själfhjälps vid underlifslidanden, öfvers. fr. tyskan, med 10 illustrat. 75 öre.

Eriesson, Blomsterodling i boningsrum. 4:de uppl., med 43 träsn. 2: 50, inb. 3: 50.

Anläggning och skötsel af sötvattens-akvarier af O. E., med 31 träsn. 75 öre. [2248]

Vid högre elementarläroverk för flickor i Stockholm mottages till hösten 2 å 3 helpensionärer. Sundt läge, förmånliga vilkor, god undervisning i vanl. skolämnen i musik samt daglig öfning i franska eller engelska språkets talande. Närmare upplysningar genom fru Bloms byrå, Drottningg. 38, Stockholm. (S. N. A. 2068) [2196]

Ien finare fam. i Småland mottagas till inackord. 5 å 6 unga flickor om 10 å 15 år såsom läskamrater till husets egna döttrar. Underv. lemnas af skickl. lärarinnor i alla vanl. skolämnen jämte språk. Engelska talas. Särskild lärarinna i musik. För öfrigt kunna barnen påräkna den moderligaste omvårdnad. Pris: 600 kr. Närmare meddelas under juli mån. af frkn Anna Axelson, Drottninggatan 81 B, Stockholm. [2182]

Sju för tu!

Bokvännen och I, som viljen förtjäna pengar, passa på! Undertecknads hela boklager (från golf till tak), nya böcker och skrifter i snart sagt alla möjliga ämnen slutrealiseras och bortslumpas till förvånansvärdt billiga priser. För 1 krona fås omgående en grupp, som i bokhandeln kostar kr. 3: 50; för 2 kr. en samling, hvars boklädspris öfverstiger 7 kr. o. s. v. Rekvisitioner böra ovilkorligen åtföljas af likvid och helst uppgå till jämna kronor. Mindre belopp än 5 kr. kunna sändas i frimärken. Alla bref rekommenderas! Vänd eder förtroendefullt till [2236]

Handl. Per Wikner, Orsa.

Reslektyr

och

Resehandböcker

i

Carlbergs antikvariat,

52 Klarabergsgatan 52, Stockholm. [2240]

Lag och Rätt.

Lagtiding för svenska folket.

Utgifves i Stockholm och kostar från 1 juli till årets slut endast

1 krona.

Redaktionen besvarar prenumeranters förfrågningar i juridiska ämnen. Härigenom undvikas dryga utgifter till advokater, och många tvister kunna biläggas utan stora rättgångskostnader. Prenumerera å närmaste postkontor. (Poststationsföreständare hänvisas till taxan n:r 24.) (G. 20150) [2232]

Kaffe.

Stort urval af de bästa i handeln förekommande sorter.

Utmärkta *specierier* och *konserver*, ständigt nyinkomna, till lägst gällande priser. Priskuranter derå tillsändas på begäran. Allm. telefon 81 59.

För varornas godhet garanteras.

27 C. W. SUNDBLAD, 27
Stora Nygatan, Stockholm. [2238]

Adolf Bonniers förlag:

Rådgifvare för husmödrar.

En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af O. H. D. Med 68 upplysande träsnitt. Pris 3: 50, inb. 4: 50. [2203]

KORK.

Från undertecknads korkfabrik rekommenderas för hushåll

Butelj-, Krus- o. Flask-kork

äfvensom öfriga korksorter.

Order till landsorten expedieras mot efterkräf.

Fredr. Nymansson,
1:sta Långgatan 3,
Göteborg.

[1733]

Torshags hushållsskola.

Ny kurs börjar i augusti. Upplysningar meddelas å Fredrika-Bremer-förbundets byrå, Stockholm samt hos doktorinnan H. Haglund, Norrköping.

Se vidare den större annonsen i n:r 29 för i år. [2198]

OBS! **LUDV. AXELSONS** Guld-, Silver- & Nysilfvermagasin. St. sort. lager t. allra lägst möjl. pris. Förlofningsring. af brukl. storl. på lager. Rep. o. omförsilfring. utf. utmärkt väl och bill. Äkta stenar, guld och silver uppköpes. [2219] 65 Vesterlånggatan 65, telefon 65.

Husmödrar, som önska tjänare till hösten, torde förtroendefullt vända sig till **Fru Emilia Forsbergs kommissionsbyrå, Kungsgatan n:r 7, Linköping.** [2217]

Bevara

tändarna väl, ty genom desamma förlust uppstå många obehagligheter. Ett utmärkt medel att bevara tändarna samt hålla munnen frisk och borttaga ond andedräkt, är *John Fröbergs Tandpasta.* Insänd 75 öre så erhålles en ask som prof. Medlet är sammansatt af fullkomligt oskadliga beståndsdelar. Utmärkta tandborstar finnas till 85, 42 och 31 öre pr styck. [2220] John Fröberg, Finspong.

Allt har sin öfvergång,

så också myggbett, men nog ser man helst att kunna lindra den genom desamma uppkomna klådan. Köp af mitt utmärkta medel mot mygg- och flugbett samt sting af andra insekter, och ni skall finna, att all klåda försvinner. Insänd 65 öre så erhålles en ask som prof franco. Vid parti erhålles rabatt. **John Fröberg, Finspong.** [2192]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i n:r 25 för i år. [1434]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i n:r 25 för i år. [1434]

Osv. Kesslers tyska korffabrik rekommend. sina välkända tillverkn. i allmänhetens benägna hägkomst. *Stigbergsgatan 4. Telefon 34 80.* [2185]

